

En analyse av
aktuelle trender
i antisemittismen
Nr.27 - 2006

Antisionisme i den "elektroniske kirke" i palestinsk kristendom

Av Gershon Nerel

DET HEBRAISKE UNIVERSITETET I JERUSALEM
Vidal Sasson Internasjonale Senter for Studier av Antisemittisme

Norsk oversettelse ved:

Alf Eftestøl

Roald Øye

Tilrettelagt av:

Olav Andreas Dovland

Per Valebrokk

Kjersti Dovland

Med tillatelse av Dr. Gershon Nerel,
Det Hebraiske Universitetet i Jerusalem

INNHOLDSFORTEGNELSE

1. Forord av Doron Mendels
2. Forfatterens resyme av sitt arbeid
3. Antisemittisme i "den elektroniske kirke" i palestinsk kristenhet
4. Epilog
5. Et tillegg
6. Fotnoter
- 7 Utvalgte kilder

Dr. Gershon Nerel

1. FORORD

Mens oldtidens Palestina ble vitne til den jødiske nasjonalismes fremvekst og undergang, representerer den moderne staten Israel og sionismen fremveksten og utviklingen av et nasjonalt jødisk liv. Både oldtids- og samtidshistorien viser den nære forbindelse mellom politikk og religion i Israels nasjonale tilstedeværelse. Fortidens og samtidens jødiske nasjonalisme har sine røtter i bibelske ideer. Skjønt den sionistiske bevegelse hovedsakelig er politisk, blir den i våre dager også sett på gjennom et teologisk prisme.

Samtidig kan man observere en oppblomstring av lokal og pan-arabisk nasjonalisme. Denne prosessen påvirket dannelsen av en kollektiv identitet og religion hos dagens kristne palestinere. Deres nasjonale, arabiske tilhørighet fremstiller den jødiske suverenitet, av alle slag, som et teologisk problem. Derfor står palestinsk kristendom i et sterkt motsetningsforhold til kristen sionisme, og på samme måte som muslimene ser de på jødisk sionisme som en vestlig korsfarer- kristendom. Det ser ut til at denne «teologiske» nasjonalistbevegelsen til palestinske kristne vil forbli på den offentlige agendaen i en god stund fremover.

I dette forskningsarbeidet til dr. Gershon Nerel benyttes en ny komparativ tilnærming. Den historiske sammenlikning som han bruker i denne analysen, gir en enestående innsikt i den politiske og teologiske verden som de kristne palestinerne lever i.

Doron Mendels
Det hebraiske universitet i Jerusalem

2. FORFATTERENS RESYME AV SITT ARBEID

Opprettelsen av den jødiske staten i 1948 og den samtidige fremveksten av en palestinsk entitet påvirker vedvarende Kirkens teologiske syn på Israel og palestinske kristne. Arabiske kristne som tilhører ulike trossamfunn opptar i seg den samme antiisraelske teologi som oppsto i de historiske kirker. Når ledende palestinske kirkeledere utformer sin identitet, legger de inn sine motforestillinger og tolkninger i Bibelen, som utgjør både Det gamle og Det nye testamente. Arabiske kristne refererer ofte til kirkehistorien slik den fremstår i de siste to tusen år, i den hensikt å kunne dokumentere sitt særegne syn når det gjelder teologisk forståelse og nasjonale aspirasjoner.

Palestinske kristne knytter teologi og geopolitisk virkelighet sammen med sterke bånd. De krever historisk og juridisk anerkjennelse, og har et «Palestinsk evangelium» som sitt fundament. De bruker Bibelens fremstilling som belegg for sin forståelse av teologien. Toneangivende pastorer blant palestinske kristne fordømmer dagens kristne sionisme samtidig som de benekter Israels eksistensberettigelse ved en systematisk av-judaisering av Bibelen.

Blant de monoteistiske religionene i Midtøsten er det mulig å se mer enn bare et tosidig motsetningsforhold mellom jødedom og kristendom. Det er like mye et tresidig motsetningsforhold mellom jøder, kristne og muslimer. Alle tre gruppene uttrykker sterkt sin holdning til Israel, enten som sympatisører eller motstandere. Derfor har palestinske kristne og palestinske muslimer en felles interesse av å angripe sionismen, Israel og den ”jødiske Bibel.”

Symbiosen mellom palestinske muslimer og palestinske kristne viser seg for tiden i forbindelse med motstanden mot kristensionismen, som fremstilles som en ”farlig vranglære.” I våre dager er antisjonisme, anti-israelisme og antisemittisme produktet av det dialektiske motsetningsforhold som har vokst frem mellom jødisk historie, kirkehistorie og islamsk historie.

3. INTRODUKSJON

”På et tidspunkt da religiøse bevegelser på nytt begynner å kreve sin rett i Midtøsten, og antisemittismen er i fremgang overalt i verden, er det spesielt viktig å forstå Israels store teologiske betydning for både venner og motstandere. I motsetning til de fleste jøders oppfatning at staten deres utelukkende er sekulær, har selve eksistensen av en suveren jødisk entitet viktige teologiske implikasjoner for både den kristne og islamske tradisjon.”

Joseph Dan, “Jewish Sovereignty as a Theological Problem,” *Azure* 16 (2004): 124

Dette heftet ble publisert i en avis som jeg leste mens jeg deltok på den internasjonale konferansen som ble arrangert i februar 2003 ved Det hebraiske universitet i Jerusalem. Arrangør var “Vidal Sassoon International Center for the Study of Antisemitism.” (SICSA). Min forskning på antisemittismen i palestinsk kristendoms «elektroniske kirke» ble først presentert i sesjonen ”Mellom palestinere og israelere: Kirken og media.” På denne konferansen i Jerusalem var emnet ”Antisemittisme og fordommer i våre dagers media.” [1] Det kom frem at både den historiske, antijødiske teologi og de antiisraelske holdninger innen Kirken fremdeles har stor tiltrekningskraft og innflytelse. Dette gjelder spesielt arabiske kirker innenfor den Palestinske Autoritet (PA), som fremdeles tar opp i seg, gjenoppliver og videreutvikler kristendommens antiisraelske arv.

Kristne sionister holder på at jødene som folk teologisk sett fremdeles utgjør ”det utvalgte folk” i en gudommelig plan, samtidig som det på lovlig vis, har eiendomsrett til sitt bibelske hjemland. Palestinske kristne tar aktivt del i en åndelig intifada mot Israel. Palestinske kristne, katolikker, protestanter og greskortodokse bruker nå media for å spre antisjonistisk og antiisraelsk propaganda, under foregivende å bygge på Bibelen. Det viser seg for eksempel ved den stadige tendens til å fremstille Jesus, Maria og apostlene som palestinere. De forsøker dessuten systematisk å manipulere Bibelens fortellinger, slik at de støtter opp under deres forståelse av budskapet.

Palestinske teologer presenterer i tillegg arabiske kristne som etterkommere av den opprinnelige «moderkirken» i Jerusalem. På denne måten omskriver de historien på freidigste måte for å få den til å legitimere deres drømmer og håp om ”Landet,” både fra et nasjonalt og et teologisk synspunkt. Ideen om jødisk overherredømme når det gjelder landet, som er selve fundamentet i kristendommen, utgjør i høyeste grad Kirkens teologiske selvforståelse. Kirkene måtte etter 1948 se i øynene en ny virkelighet når det gjelder Israel, fordi det ikke er noen motsetning mellom jødedom og den nasjonale suverenitet som utøves av jødene i Det Hellige Land, manifestert som staten Israel i dag.

Opprettelsen av staten Israel den 14. mai 1948 var et alvorlig sjokk for den tradisjonelle kristne forståelse av teologien, fordi opprettelsen slo bena under erstatningsteologien som hadde ført til at Kirken oppfattet seg som ”Verus Israel,” det sanne Israel.

4. PROPAGANDA I DEN ELEKTRONISKE KIRKEN

Internett er et revolusjonerende redskap som preger den kristne kirke i dag. [2] Palestinske geistlige i ulike kirkesamfunn er intet unntak når det gjelder å bruke nettverks-kommunikasjon for å nå frem med sin religiøse, sosiale og politiske agenda. Online-kirken tilpasser utleggelsen av Skriften til de politiske forholdene. [3] Ulike kirkesamfunn opererer med web-sider der de fremstiller sin teologiske egenart. Jacques Ellul har i boka "Propaganda" vist at desinformasjon er mest effektiv når den når et individ "alene i massen," avskåret fra gruppedeltakelse. [4] Når den elektroniske kirke har som målgruppe et enkelt menneske som sitter vendt mot PC-ens "on-screen talerstol," blir den et mektig redskap for påvirkning.

Slik kan den elektroniske kirke påvirke tusenvis av isolerte individer, som har fordel av "pressefrihet," men som mangler følelsen av proporsjoner, som ville ha vært til stede hvis andre synspunkter hadde fått slippe til. Det er ikke nødvendig å tilføye at sekulære web-sider ikke nyter godt av den samme enestående autoritet som en «legitim» elektronisk kirke har.

5. DEN PALESTINSKE «INTERNETT-KIRKE» OG MEDIEREVOLUSJONEN I TIDLIG KRISTENDOM

En nærmere sammenlikning mellom moderne palestinske kirker og oldtidens kristendom viser betydningsfulle likheter når det gjelder bruk av revolusjonære kommunikasjonsredskaper for å fremme en ideologisk sak. [5] Medietaktikken som i dag anvendes av palestinske kristne er slående lik den tidlige kristne historieskrivingen, slik den er fremstilt i Doron Mendels bok, "The Media Revolution of Early Christianity." Den tids palestinske kristne, som for eksempel Eusebius Pamphilus i det 4. århundre e.Kr., som regnes som grunnleggeren av kristen historieskriving, anvender teknikkene i den tids medierevolusjon for å formidle sine synspunkter overfor vanlige mennesker i det offentlige rom. [6]

Palestinske biskoper, prester og diakoner bruker PC-en som kanal for å fremme sin nasjonale palestinske sak og samler støtte for palestinsk identitet og statsdannelse. Analogier mellom moderne og oldtids-fenomener kan føre galt avsted, men hvis de er godt dokumentert, kan de likevel stimulere til frisk nytenkning. Derfor kan man ikke unngå å legge merke til symmetrien mellom de førnevnte fjerne situasjoner, spesielt når det er snakk om "martyriet som et mediefortrinn" og korrelasjonen mellom oldtidens martyrium og moderne terroristgrupper, som opptrer i Israel og i Sarajevo. [7] Paralleller viser seg også mellom oldtidens og den moderne tids "konkurrerende mediekkanaler." Dette viser seg for eksempel tydelig både i striden mellom ortodoksien og vranglæren i antikken, og i våre dagers retorikk og propaganda som palestinske kristne retter mot Israel og dets kristen-sionistiske støttespillere. [8]

Det er noe som er svært likt i Eusebius' fremstilling i «*Ecclestical History*» og i den nasjonale historiefremstilling i den palestinske kristendoms «elektroniske kirke». Begge er blitt til i samme støpeform ved at de forener religiøse og politiske aspekter.

Ærverdige prelater er de egentlige historiefortellerne i den nye «Palestinsk kirkehistorie», og de forsøker ikke å skjule sin sterkt fordømmende og avvisende holdning til Israel. Både på en personlig måte og ved bruk av stedfortredere utnytter det palestinske lederskapet den «elektroniske kirke» og media for å nå frem i det offentlige rom med sitt hatske budskap.

Fordi palestinske kristne helt og fullt identifiserer seg med de nasjonalistiske aspirasjonene som rår i det arabisk/muslimske samfunnet, fremstår antisionismen og antiisraelismen som hovedkomponenter i deres propaganda. Total avvisning av Israels historiske rett til Eretz Israel er et sentralt punkt i deres omskriving av palestinsk kristendoms historie. Det er spesielt innenfor lederskapet i de episkopale kirkene - den katolske, den anglikanske og den lutherske - at den palestinske «*biskop*», fungerer som *den synlige* (eller inkognito) historieforteller i "palestinsk kirkehistorie." Med andre ord, det er biskopene med "nese" for det som er godt mediestoff, som står bak den bibelske og politiske "fargeleggingen" av nyhetsbildet. Det

sentrale i denne trenden er presteskapets fortolkning av virkeligheten, som fremstiller en forvrengt bibelsk forestillingsverden.

6. FUNDAMENTET I NETTVERKET FOR DEN PALESTINSKE «ELEKTRONISKE KIRKE»

Dette forskningsarbeidet setter søkelyset hovedsaklig på latinsk/katolske og protestantisk/ palestinske kirker. Etter siste halvdel av 1900-tallet er det det lokale arabiske prestskapet som representerer Vestens kristendom innenfor de arabisk palestinske kirker. Det er lett å finne linker via søkemotorer, som for eksempel Google (www.google.com), hvis man ønsker mer informasjon, offentlige uttalelser eller nyhetsmeldinger: Da kan man bare skrive inn navnene på prominente palestinske kristenledere eller på kristne, palestinske lekfolk som deltar i debatten utenlands, og bli orientert.

7. DEN PALESTINSK LATINSKE KIRKE

Lederen for Det latinske patriarkatet i Jerusalem, msgr. Michael Sabbah, har ansvar for sin egen web-side (www.lpi.org). [11] Ved første øyekast ser det ikke ut til at denne web-siden deltar i noen direkte antiisraelsk propaganda, men blant linkene kan leseren komme frem til web-siden "Al- Bushra," som er finansiert av den arabisk/amerikanske katolske forening (www.al-bushra.org). Al-Bushra siden blir styrt av Fr. Labib Kopti, en katolsk prest med palestinsk bakgrunn ved St. Anne i Sunset i San Francisco, California. På samme tid som de påstår "at de vandrer langs allverdens gater sammen med hver eneste menneskeretts- og fredsforkjemper, som ønsker å fremme brorskap og kjærlighet" sprer web-siden faktisk giftig antisionistisk og antiisraelsk propaganda på engelsk, fransk, italiensk, spansk, nederlandsk, tysk og arabisk, ja, til og med noe materiell på tsjekkisk.

Al-Bushras sider inkluderer en seksjon om Israel med linker til utallige dokumenter og web-sider som er ytterst kritiske til Israel, der det benektes at det fins noen jødiske, historiske røtter i landet. Blant dokumentene kan man finne en link til Gandhis berømte brev fra 1938, der han skriver at Palestina tilhører araberne. (www.al-bushra.org/israel/ghandi.htm), dessuten også et utdrag fra Israel Shahaks siste bok "Jødisk historie, jødisk religion: Vekten av tre tusen år." Shahak var tidligere professor ved Det hebraiske universitet i Jerusalem og kommunistisk journalist. Han skrev mange bøker og artikler der han fordømte jødedommen, Israel og sionismen. En stund hadde Al-Bushra også en link til web-siden Neturei Karta, en marginal ultraortodoks jødisk sekt, som er antisionistisk og har sin egen «utenriksminister,» som ofte møtte Yassir Arafat. Linker til web-sider med forbindelse til israelske og jødiske organisasjoner gjelder bare slike som er med i "fredsbevegelsen," eller til slike som er hyperkritiske til israelsk politikk. Blant linkene som senere ble fjernet fra "Al-Bushra," kunne man finne "Via Dolorosa," et flertydig begrep, som rettet sine angrep mot kristne i Midtøsten og Amerika (www.via-dolorosa.net).

8. DEN PALESTINSK ANGLIKANSKE KIRKE

Det anglikansk episkopale bispedømme i Jerusalem der overhodet er biskop Riah Abu El-Assal, har en web-side (www.jerusalem.anglican.org) med en lang liste med linker. Det som er verdt å legge merke til [13] er Det hellige lands ekumeniske stiftelse (HCEF; www.hcef.org) og Kirkenes Verdensråd (WCC. wcc-coe.org/wcc/what/international/jerusalem.html). Seks atskilte linker er opprettet til Al- Bushras side, og alle disse sidene har "Oppdateringer om intifadaen" og antisionistiske og antiisraelske dokumenter.

En nøkkelperson i det anglikanske samfunnet er pastor (canon) Naim Ateek, grunnlegger og direktør for Sabeel, ("veien" på arabisk; www.sabeel.org) et ekumenisk senter for palestinsk frigjøringssteologi, som forsøker å gjøre evangelienes tekster sammenhengende og relevante. Denne siden er en av de mest aggressive i sin antisionistiske og antiisraelske kampanje. Den forsøker å fremstille seg for leseren som en seriøs, religiøs side. Den har som målgruppe intellektuelle, som føler seg tiltrukket av frigjøringssteologien.

Den har linker til grupper som for eksempel den pasifistiske katolske Pax Christi-organisasjonen, Kirkenes Midtøstensråd, journaler som Sojourners og The Christian Century. Den er tilknyttet alle slags antisionistiske sider som for eksempel Al-Jazeera, Indymedia, Arab.net så vel som til israelske fredsbevegelser som "Fred nå," Bat Shalom og Al-Bushara. Naim Ateeks antiisraelske sarkasme har i betydelig grad påvirket den anglikanske kirke i de senere år.

9. DEN PALESTINSK LUTHERSKE KIRKE

Den palestinsk lutherske web-side (www.holyland-lutherans.org) har biskop Munib A. Younan som sitt overhode for Den evangelisk lutherske kirke i Jordan (ELCJ). Den har tatt dette navnet fordi menigheten ble grunnlagt da Gamlebyen i Jerusalem ble regnet som en del av Jordan. [14] Dette gjelder også for andre menigheter i Gamlebyen. Når Younan stolt henviser til sin tittel "biskop av Jerusalem," gir han stadig det falske inntrykk at Den hellige by "bare" tilhører Det hellige land, ikke Israel. Web-siden lister opp menigheter i bispedømmet som ligger i Jerusalem, Beit Jala, Betlehem, Beit Sahour, Ramalla og Amman i Jordan. Denne fremstillingen henleder leserens oppmerksomhet til det faktum at

i 2002 ble disse byområdene (på samme måte som andre byer) på nytt invadert av israelske militære tropper. Portforbud ble ofte innført i byområder. Forretninger, skoler og universiteter ble stengt, noe som holdt folk innendørs. Jerusalem fortsetter å være et omdiskutert område.

Det er betydningsfullt at adressen til Frelserens Kirke i Gamlebyen i Jerusalem blir oppgitt å være "Muristan gaten" med postkoden "via Israel."

Ved å knytte seg til disse palestinske web-sidene kan leseren også finne en referanse til Det lutherske verdensforbund (LWF. www.lutheranworld.org), som avslører at denne organisasjonen ikke anerkjenner Israel, ved å late som om ingen lutherske kirker finnes inne i Israel. I tillegg peker andre linker hen til Den evangelisk lutherske kirke i Amerika (ELCA. www.elca.org). Disse web-sidene er åpenlyst antisionistiske og antiisraelske i sin teologi.

10. ANDRE PALESTINSKE KIRKER

Dr. Bishara og Alex Awad, de evangelikale baptist- og metodist-brødrene ved Betlehems bibelskole (BBC, www.Betlehembiblecollege.edu) står i spissen for en skarp antiisraelsk kampanje innenfor sine kirker. Ytterligere blir palestinsk antisionisme spredt via Worldwide Faith News (www.wfn.org), via Florida United Methodist Reviw Online (www.flumc.org/comline/revarchive) og via Come and See – "den kristne web-siden fra Nazaret" (www.comeandsee.co.il). Yohanna Katanacho, som tilhører den Evangelikale Allianses Kirke i Det Hellige Land i Øst-Jerusalem, (C&MA; www.each-cma.org) sprer sin egen antiisraelske teologi. Tekstene hans ble for en stund fjernet fra denne web-siden. Noen av de palestinske kildene på web-siden ligger der bare en kort tid, for så å bli fjernet.

Midtøstens mediaforskningsinstitutt (MEMRI;www.memri.org), som er en uavhengig akademisk institusjon, skaffer for tiden til veie systematisk datainformasjon om anti-israelismen innenfor de palestinsk, greskortodokse sirkler.

11. BIBELEN I MEDIEPROPAGANDAEN

Palestinske kristne utnytter den kristne forestillingsverden til å kaste forvrengte bibelske utsagn som "steiner" mot sionismen og Israel i media. Bibelske vers som f. eks. Mat. 19:14: "... for himmelriket hører slike til" blir knyttet sammen med et fotografi som skal tilskynde mennesker å gi pengegaver til et humanitært barneprosjekt.

Bildet viser en ung gutt bak et gitter – en klar hentydning til ”den israelske okkupasjonen.” Gitteret er helt vanlig utstyr i de fleste vinduer i arabiske hus. [15]Målgruppen for denne ”oppfordringen” er vestlige bidragsytere.

Bibelskolelærere, som hører til både i det høyere og lavere presteskap, opptrer som massemedie- journalister og -redaktører. I den ”digitale kirke” er bibelskolelærerne eller fortolkerne den øverste autoritet for den individuelle surferen på internett når det skrevne ord eller symbol kommer opp på skjermen. Tekst og bilde får bibelsk autoritet, og slike bibelskolelærere bruker den elektroniske kirke som et kraftsentrum. De standardiserer sitt bibelske budskap ved hjelp av masseproduksjon av forvrengt bibelsk utleggelse. [16]

Det palestinske budskap i internettkirken skaper faktisk et nytt ”erstatnings-språk,” som legger grunnlaget for et nytt arabisk tankesett. [17] Det reproducerer den politiske, kulturelle og sosiale forestillingsverden i det sekulære mediebildet. Det skjer ved at sionismen blir sammenliknet med apartheid i Sør-Afrika, og at hovedsaken blir en religiøs påstand om at Gud bare krever rettferdighet og kjærlighet. [18]

Det er spesielt ved bibelfortolkning via det globale nettverk at palestinerne forsøker å oppnå en verdensvid kristen støtte og solidaritet. De forsvarer ikke bare sin ideologi, men på samme måte som de første kristne går de offensivt til verks på ”slagmarken” for å vinne innpass i tankesettet til alle ”beboere” på internett, både religiøse og sekulære. [19]

12. MARTYRIET SOM ET MEDIEFORTRINN

Yassir Arafat sa mer enn en gang at han ønsket å bli en martyr for det palestinske folks sak. Dette ble kringkastet både titt og ofte i massemedia og via den globale elektroniske kirke. Kristne både hørte og leste Arafats erklæring: ”...måtte Allah skjenke meg martyriets ære for min utholdenhet for Jerusalem.” [20]

Et ekko av medierapporter om det ”palestinske martyrium” kan høres etter at det arabiske presteskaper oppfant et nytt beslektet ord i forbindelse med begrepet (som opprinnelig betød ”vitne inntil døden,” i følge den kristne tro). De knyttet begrepet til intifadaen, der dagens Israel blir fremstilt som en undertrykker av palestinske ”martyrer.” Det er verdt å merke seg at bruken av det islamske begrepet ”shahed” er historisk ganske forskjellig fra den kristne terminologi. [21] I dag slår imidlertid palestinske kristne politisk mynt på martyriet, som gjorde kristendommen kjent over alt da den var i sin begynnelse. Det skjer ved at de anvender konseptet på dagens Al- Aqsa intifada. Våre dagers israelere blir fremstilt som ”hedenske” undertrykkere av de ”palestinske martyrene.”

Den lutherske biskop Munib Younan I Jerusalem bruker ofte betegnelsen *martyrium* i sin forkynnelse og utleggelse av bibeltekster.

I ”Et budskap” som han offentliggjorde den 15. mars 2002, skrev han: ”Vi er en kirke som lever i martyriets tid. De fysiske angrep og ødeleggelse er svært omfattende, men folks frykt og usikkerhet vedvarer lenge etter at tanksene har rast videre og invasjonssoldatene forsvunnet og etterlatt seg kaos og raserte hus.” [22]

Biskopen overser noen faktiske forhold i denne fremstillingen. Den ”gode martyrkirkens” palestinske ofre blir stilt opp som en kontrast til de onde og brutale gjerningsmenn - sionistiske israelere, og biskopen nevner ikke årsaken til at den israelske hær rykket inn i kristne araberes områder, nemlig at: palestinsk terrorisme var rettet mot sivile israelere. I det samme avsnittet legger han til at kristne palestinere oppmuntrer hverandre ”i Jesu Kristi navn,” for Jesus gikk også gjennom lidelse her på jord. Fortid og nåtid blandes sammen i et nåtidig ”Via Dolorosa,” som topper seg i en antydning om at de som forfølger palestinere i dag er lik de romerske legionærene som forfulgte Kristus. [23]

Paradoksalt nok forsøker den palestinske, nasjonalistiske retorikken hele tiden å bevise at jødene ikke har noen historisk tilknytning til landet samtidig som de fremstiller lidelseshistorien som et bevis på at den

”samme ondskapsfulle” jøden i oldtiden fremdeles er levende i dag. Biskop Younans ”Budskap” fra Jerusalem i 2002 påpeker denne forbindelsen helt tydelig:

Nåde og fred være med dere fra Jerusalem og fra de kristne som bærer i sine legemer Jesu død, og på den måten synliggjør Jesu liv ... Når jeg leser lidelseshistorien og ser denne sammenhengen og handlingene til Pilatus, Kaifas og Herodes, og leser historien om den romerske landshøvdingen Pilatus og hans forhold til Jesus og Barabas, er det som om jeg i den nåværende situasjon gjenopplever de samme hendelsene. Denne verdens dragende makt og fokus på materielle interesser er viktigere enn menneskeliv. [24]

Slik israelerne blir fremstilt her er de ikke bare materialistiske og selviske, men direkte umenneskelige og blodtørstige. I sitt ”Påskebudskap” avslutter han med å si at han mer og mer forstår hva det betyr å leve med Jesu død og oppstandelse i sitt liv:

Det å leve i *martyriet* vil si å bære korset. Siden vi er en kirke som lever i martyriet, har vi et kall til å være tjenere for vårt folk, ikke et herrefolk. I dette henseende følger vi eksempelet til vår frelser Jesus Kristus, som døde på korset for sitt folk.

Her blir på nytt de moderne sionistene sammenliknet med de hedenske romerne som forfulgte de første kristne. Ved å knytte dagens situasjon til romersk imperialism i oldtiden, skaper Younan et inntrykk av at den verdensvide sionismen står bak forfølgelsen av kristne palestinere. [25]

I ”Påskebudskapet fra det Hellige Land» året forut, i 2001, forklarte biskop Younan at Jesu lidelseshistorie gjør det mulig for ham å bekjempe «den forvrengte offentlige mening,” og at ”sannheten kanskje kunne tvinge oss til å bære korset og bli korsfestet på Golgata.” 26 Han fortsatte:

”Det er sant at den palestinske kirke nå er en kirke som bærer korset, eller enda bedre: Vi er den virkelige martyrkirke. Av denne grunn er vårt vitnesbyrd et vitnesbyrd om kjærlighet, om en rettfærdig fred, om ikke-voldelig kamp for sannheten og for likeverdig sameksistens mellom palestinere og israelere.” Kirken i martyriet er en kirke som på ramme alvor bærer korset, uansett hva prisen måtte bli, fordi den er en etterfølger av sin herre og mester. [27]

Med andre ord, Golgata er ensbetydende med intifadaen slik Den Palestinsk lutherske kirke ser det: Døde palestinere er en parallell til Kristi stedfortredende død på korset. Det er et faktum at det var Rev. Dr. Mary E. Jensen, den amerikanske medieassistenten til biskop Younan, som først tok opp temaet ”palestinsk kristent martyrium” i november 2000, da Dr. Harry Fischer, en tysk luthersk lege som var gift med en palestinsk kvinne, døde da den israelske hær åpnet ild mot Beit Jala fra Gilo. Det er en forstad til Jerusalem som hadde vær utsatt for vedvarende terroristangrep fra Gilo. Pastor Jensen publiserte en artikkel med tittelen ”Den lutherske kirke har fått en martyr.” Biskop Younan skriver i artikkelen: ”Harry, du har i dag sluttet deg til en sky av martyrer som gav sitt liv for menneskehetens frihet.” [28]

Ikke noe sted i artikkelen er det en eneste antydning om hva som var bakgrunnen for den israelske beskytningen – at det var en reaksjon på et angrep mot Gilo fra palestinske terrorister som skjøt fra posisjoner i Beit Jala og Betlehem. Dr. Fischers begravelsseremoni, som begynte i den Evangelisk Luthersk Reformerte kirke, er beskrevet i detalj:

”Pastorene sang hymner på veien til graven. Lyden av stemmer som sang ”halleluja” fylte byen som noen timer tidligere hadde opplevd bomber og kuler og blodsutgydelse. Tilbake ved kirken mottok familien kondolanser, og rikelige mengder med bitter kaffe ble tilbudt og konsumert innendørs.” [29]

Pastor Mary Jensen pekte på at dr. Fischer antakelig var den første kristne lutheraner, som ble drept i den "Andre intifadaen." Hun la til at det arabiske ord "intifada" betyr "å riste av seg en uønsket israelsk militær okkupasjon," og pekte i samme åndedrett på at ordet brukes i Bibelen i Mat. 10:14: "... Og er det noen som ikke vil ta imot dere og heller ikke vil høre deres budskap, da skal dere forlate det huset eller den byen og riste støvet av føttene." Konteksten disse Jesu ord står i er instruksjoner til disiplene som han var i ferd med å sende ut for å forkynne evangeliet, men i hennes utlegging blir de brukt som legitimering av intifadaen. Hun konkluderer med å henvise til de sørgende som lytter til "lyden av de israelske helikopterene som returner for å skyte og ødelegge."

Det bør understrekes at palestinerne og deres medieassistenter aldri nevner at terroristene med overlegg bruker boligområder som utgangspunkt for sine angrep, inkludert skoler og barnehager. Presteskapet forsøker ikke i det hele tatt å etterleve noen form for objektivitet eller balanse, og uttaler seg uten relevante og nøyaktige data i sin "religiøse journalistikk." [30] For Younan og hans venner ville det være bortkastet tid hvis martyriet til Dr. Harry Fischer bare skulle være en privat eller balansert historie. De ønsket å presentere historien som en mediebegivenhet med likhetstrekk fra oldtidens martyrium. De håpet at den ville få offentlig oppmerksomhet og ha en sjokkerende virkning.

13. SELVMORDBOMBEBERE – ET PALESTINSK–KRISTENT PERSPEKTIV

Pastor Naim Ateek som har skrevet om selvmordsbombere i Sabeels kvartalstidsskrift, *Cornerstone*, benytter seg av klassisk palestinsk dobbeltsnakk. Han påstår at han som kristen vet at å følge Jesus "vil si å avstå fra bruk av vold," og derfor sier han: «fordømmer jeg alle former for vold og terror, enten den kommer fra den israelske regjering eller militante palestinske grupper». [31] Han fortsetter på falskt grunnlag å insinuere at palestinerne ikke var de som først begynte med terror, og at Israels aksjoner er sammenlignbare med selvmordsbombernes handlinger. Han rettferdiggjør disse handlingene ved å fremstille dem som "motstand" mot Israels undertrykkelse:

"Ydmykelse er kanskje en av de verste metodene som Israel bruker for å umenneskeliggjøre palestinerne. Mange av disse har blitt arrestert og torturert i israelske fengsler og i "konsentrasjonsleirer," ...deres eneste eksistensmulighet er å leve som slaver i et israelsk apartheidsystem. De føler at de har få valgmuligheter og svært lite å tape. Som en konsekvens er de villig til å ofre sine liv for Guds og fedrelandets sak, fordi de tror at med Gud er det så mye å vinne...» [32]

Ateek bruker et retorisk virkemiddel ved å omgjøre spørsmålstegn som han setter inn i teksten, til utropstegn, spesielt når han siterer andre for å rettferdiggjøre palestinske selvmordsbombere. Når han for eksempel hentyder til islam, som fremstiller selvmordsbombere som martyrer, og deres handlinger som martyrium, skriver han:

De militante argumenterer med at det de gjør er nøyaktig det samme som soldater i krig, som utfører en heltedåd når de stormer et forsamlingslokale inne i en militærleir og sprenger seg selv i luften, og dermed dreper soldater, kvinner og barn som tilfeldigvis hygger seg i et selskap...På grunn av de nære bånd mellom Allah og landet i Islam, blir de militante tillagt en religiøs karakter, og menneskene som er involvert i aksjoner, blir sett på som martyrer. Deres handling er martyrium og belønningen er paradiset, ulik den militære medaljen som i Vesten blir gitt posthumt. Når man ser det fra denne synsvinkel, mener de militante at det å engasjere seg i krig til forsvar for sitt hjemland med selvmordsangrep, er en helt legitim måte å gjøre motstand på. [33]

Denne retorikken gir inntrykk av at handlingen, på tross av fordømmelse av selve fenomenet selvmordsbombing, likevel kan forsvares og bør legitimeres til en viss grad. I tillegg reiser Ateek et retorisk spørsmål som faktisk styrker hans pro-selvmords-argumentasjon: "Hvordan kan man i denne sammenheng

se på USAs atombombing av to store japanske byer i 2. verdenskrig da over 170.000 mennesker ble drept, de fleste sivile?” [34]

Selvordsbombernes martyrium er ikke et ubetydelig mediestunt for palestinske kristne. Under både den første og andre intifadaen strevde prester som Ateek iherdig med å vende den dårlige publisiteten i forbindelse med terrorismen til sympati for handlingen. De håpet uansett på å få økt oppslutning om sin sak. Det er naturlig at Ateek legger skylden på Israel for det meste, når han påstår at ”hvis Israel karakteriserer noen som terrorister, så er disse når alt kommer til alt, et produkt av landets egen adferd.”

[35] Ateek er ikke en ensom stemme blant palestinske kristne. Bishara Awad, president ved Betlehems Bible College, hevder at ”den israelske regjering bruker selvordsangrep som unnskyldning for å bevare kontrollen over okkuperte palestinske territorier,” og legger til at okkupasjonen er det saken egentlig dreier seg om: ”Israel fører krig for å hindre et hvert forsøk på å opprette en palestinsk stat.” [36] Awad unngår å diskutere om ”hele Israel er okkupert territorium” og overser at Israel kun gjengjelder kamikaze/terroristangrep. I tillegg forsvarte han Arafats påstand om at han ikke stod bak selvordsbomberne, uten å nevne Arafats eget uttrykte ønske om å bli en martyr for den palestinske sak.

Awads bror, Alex Elias Awad, beskylder også Israel for selvordsbomberne. [37] ”De (palestinere) har besluttet at livet ikke er verdt å leve, og de ofrer det derfor gjerne i et selvordsangrep.” Men det er ikke et bortkastet liv, for livet deres hadde uansett ingen mening. [38] For å balansere sin forklaring på fenomenet selvordsbomberne tilføyer Alex Awad at ”en stor majoritet av mer enn 3 mill. palestinere fordømmer bombing og drepingen av uskyldige mennesker.” [39] Hans påstand overser at meningsmålinger utført av palestinere og andre viser en høy grad av støtte til selvordsbombing og vilje til å fortsette med intifadaen, uttrykk for stolthet over det de har gjort. [40] I tillegg bruker Awad media i et forsøk på å overbevise amerikanske kristne om at Israel ønsker å styre over Jerusalem akkurat som middelalderens korsfarere gjorde.

Bishara Awad er klar over den symbolske betydning som Jerusalem og Betlehem har i det verdensvide kristne samfunn. Da 120 bevæbnede palestinere i april og mai 2002 invaderte og okkuperte Fødselskirken i Betlehem i 38 dager og tok som gisler både geistlige og lekmenn, og dessuten vanhelliget det hellige sted, nektet Bishara Awad offentlig å fordømme denne skjendingen av et hellig sted. Han sa til og med at Fødselskirken hadde «rett» til å huse de beleirede terroristene. I ”Et brev til venner og bønnepartnere” på den andre siden av havet skrev han:

”Jeg minnes tilfluktsbyene som omtales i Det gamle testamente. I 4..Mosebok 35:6 leser vi: Seks av byene du gir til levittene, skal være tilfluktsbyer for mennesker som har drept noen. Dit kan de flykte.” Les også 4. Mosebok 35 og Josva 20. [41]

Det er paradoksalt at selv om det palestinske presteskap hevder at Det gamle testamente er avleggs og ugyldig med hensyn til landløfter til Israel, så misbruker de Skriftens tekst når den peker på tilfluktsbyer. Det skjer for å legitimere aktiviteter som har med terrorisme å gjøre.

Den latinske patriark Michel Sabbah ga også sin fulle støtte til de palestinske terroristene, som søkte tilflukt i Fødselskirken, og som derfra skjøt på israelske soldater utenfor. [42] I den militante gruppen fantes kjente kriminelle fra bander i Betlehem. Da de etter forhandlinger ble sluppet fri og sendt til ulike land i Europa, ble en av dem arrestert og tiltalt for kriminelle handlinger i des. 2003. En belgisk avis, De Standard, identifiserte mannen som ”Khalid Al-N” og skrev at han hadde ranet postbanker. [43]

14. SAMSON, "DEN JØDISKE SELVMORDS – OG FRIHETSKJEMPER"

Naim Ateek foretok i sin *Cornerstone*-artikkel om selvmordsbombere en sammenlikning med den bibelske historien om Samson:

Var ikke Samson en selvmordsbomber? Handlet han ikke på vegne av en rettferdig Gud som ønsker å sette de undertrykte i frihet? Var Gud tilfreds med tusenvis av døde filistre, både menn og kvinner? Bli vi konfrontert med mange liknende historier i dag i forbindelse med selvmordsbomberne? Er det legitimt å fortelle historien i dag ved å erstatte navnet Samson med Ahmad ? ... Er historien om Samson gyldig fordi den er skrevet i Bibelen, mens historien om Ahmad blir avvist fordi den ikke er nevnt der, og derfor fordømmes han som terrorist? [44]

Historien om Samson blir brukt som en anklage mot "urettferdigheten til Israels Gud i Det gamle testamente," for Ateek hevder at den "gamle dispensasjonen (erstatningen)" til den jødisk-sionistiske Gud er avlegs og irrelevant i den nye dispensasjonen i Det nye testamente. Forsvarer vi en teologi som fremstiller en fordomsfull Gud som bare sympatiserer med Israel enten landet handler rett eller galt? [45] Ateek utnytter uforskammet "jødiske," bibelske historier, inkludert fortellingen om kong Saul (1. Samuel 31: 4-5), som han mener gir støtte til palestinske selvmordsbombere. [46]

15. KRISTI KORSEFESTELSE OG SELVOPPOFRELSE

Et bilde kan være mer kraftfullt enn tusen ord. Denne vanlige klisjeen passer godt til et oppsett som ble funnet i 2003 på en web-side "Come and see - The Christian Web Site from Nazaret" (www.comeandsee.co.il), sponset av en anonym gruppe "arabiske kristne fra Israel." Korsfestelsen var avbildet med Kristi skikkelse og en annen person som spikret hans venstre hånd til korset. Bak krusifikset kunne man se et lysglimt som liknet en eksplosjon. Over bildet stod det skrevet "In his steps – en refleksjon" og under bildet: "Er Gud tilfreds med selvmordsbombing?" En slik fremstilling knytter en nær forbindelse mellom selvmordshandlingen og forestillingen om martyriet til Kristus på korset. En slik sammenlikning er også til stede i Naim Ateeks artikkel om selvmordsbombere:

"Kristus forsøkte ikke å unnsnippe faren, men besluttet å dra til Jerusalem der han ble drept. Dette viser at å gi seg selv hen i døden for andre, er det største offer noen kan gi. Kristne tror at dette er nøyaktig hva Kristus har gjort. Han døde for oss. Selv om man gir seg hen for å dø, utløser man ikke sprengladningen og dreper seg selv. Han er villig til å ofre seg selv for saken, men han er ikke den som gjør det." [47]

Ateek oppkonstruerer et martyriums ledemotiv ved å bruke det mest ytterliggående forbilde, som er Kristus selv, for å skape aksept for og en følelse av sympati for terroristen, "palestinske martyrer." I slutten av artikkelen tar Ateek faktisk avstand fra "enhver form for vold og terror enten den er fremkalt av staten eller militante grupper." Han holder frem "en inspirert visjon" om fred, men stiller Israel ansvarlig for ekstremismen og selvmordsbombingen. Til alt overmål hevder Ateek at Israels form for apartheid er mye verre enn den var i Sør-Afrika. Han introduserer en ny definisjon av en martyr, som innebærer en utvidelse av begrepet: En som er villig til å dø ved å ta et profetisk standpunkt mot urettferdighet og undertrykkelse. [48] Som mange palestinske kristne ser han forbindelsen mellom Kristus korsfestet, oldtidens martyrium og palestinsk selvmordsterrorisme som en enestående mulighet til å mobilisere media mot sionismen og Israel.

16. KONKURRERENDE MEDIKANALER: FOR OG IMOT KRISTENSIONISMEN

På samme måte som de teologiske stridighetene i Kirkens første tid var rettet mot vranglæren, konfronterer dagens palestinske kirke den moderne "heterodokse kristne sionisme." [49] Arabiske kristne er uforsonlige motstandere av evangelisk kristne sionister. [50] Derfor angriper de utrettelig Den Internasjonale Kristne

Ambassade (ICEJ, www.icej.org) på grunn av dens entusiastiske støtte til Israel i media. [51] Mesteparten av de palestinske kristnes vrede overfor kristensionistene viser seg på internett, der de fremstiller sine opponenter som en vranglærende sekt.

En ledende talsmann for Al-Bushras web-side, fader ("Abouna") Labib Kopti, som vi omtalte tidligere, skrev i 2001:

"Kristne sionister forteller oss at de israelske bosetterne er de egentlige ofrene. For en løgn ... Denne guden deres er en fiendtlig gud som jeg ikke kan tro på. Han er gud for bare ett folk, og da er han ingen gud. Han er bare en sionistisk forvrengning av en hedensk gud." [52]

En aggressiv motstand overfor disse kjetterske kristne sionistene er i fremgang. [53] Den 6. januar 2003 avsluttet for eksempel den lutherske biskopen Munib Younan sin nyttårstale med følgende ord:

"Jeg erklærer herved at kristen sionisme ikke bare er en syk teologi, men den er kjettersk, helt på linje med arianismen og nestorianismen. Jeg tror det er på tide at vi kaller denne feiltolkningen angående Kristus og evangeliet for hva det egentlig er: Kristen sionisme er mot rettferdighet, mot fred, mot forsoning og fiende av fred i Midtøsten." [54]

I følge biskopens syn burde alle kristensionister som støtter Israel bli fordømt og bannlyst – og satt utenfor kristent fellesskap, fordi de gjenoppliver arianismen og nestorianismen fra oldtiden. [55] En annen ondskapsfull kritiker av sionistene er den britiske pastoren, Rev. Dr. Steven Sizer, som fordømmer "Armageddon-teologien" som forleder kristne til å støtte sionistenes sak. [56] Bishara Awad fra Betlehem sier det enda tydeligere:

"Palestinerne står ikke bare overfor en sterk sioniststat, men de har i tillegg en skjult fiende i de kristne sionistene. Denne sekten i kristenheten som går under navn av kristensionisme, trenger å be om tilgivelse overfor Gud for sin feiltolkning av Skriftene, for å være et instrument for splid og hat, for å alliere seg med onde makter, og for å hindre vitnesbyrdet om Kristus for folket i landet." [57]

For mange palestinske kristne er sionismen rasistisk og en form for apartheid. Konkurransen mellom palestinsk kristendom og kristensionisme på internett fører til at et overtak i medie verdenen får avgjørende betydning for hvordan Skriften fortolkes, og for hvordan man ser på bibelske verdier. [58] De "riktige" verdier for palestinerne er "kjærlighet" og "rettferdighet," som de setter opp mot de radikale endetidsforventningene til de fundamentalistiske kristensionistene. Disse er i følge biskop Munib Younan "besatt" av tanken på Antikrist. Han skriver at noen (apokalyptiske og dispensasjonalistiske) grupper stadig påstår at Antikrist er en voksen jøde, 33 år gammel, som bor i Israel. Disse gruppene med denne sionist-teologien ødelegger og skader den lokale palestinske kirke. [59] Forestillingen om Antikrist hos de protestantiske kristne fundamentalistene representerer ondskap, vranglære og verdens undergang, sier biskopen. [60]

Ved å peke på kristne sionister som en kjettersk sekt ønsker de palestinske kristenlederne å bevise sin egen ortodoksi og ekthet, et velkjent mønster som de har lært fra Kirkens tidlige historie. [61]

17. ØNSKE OM Å SKAPE SENSASJON VED MANIPULERING

Ved å sette inn egne ideer i sitater av andre personer tillater palestinske geistlige seg ofte å bruke oppsiktsvekkende uttrykk for fiendtlighet mot sionisme og Israel. Bruk av overdrivelser og ytterligheter samt injurierende historier har faktisk blitt en norm. For eksempel publiserte den anglikanske biskopen Ria Abu El-Assal første torsdag i advent år 2000 "A Christmas Message from Bethlehem." Dokumentet er på engelsk og spansk og har biskoppelig emblem, noe som understreker den åndelige autoriteten. Biskopen utnytter juleevangeliet grovt for å angripe sionismen og Israel:

Fraværende fra denne fremstillingen i dag er bildene av de uskyldige barna som ble myrdet i Betlehem av kong Herodes. (Matt.2:16)... To tusen år er gått, og det bibelske drama fortsetter. Komplottet fortsetter, men aktørene er nye. Vi skal ikke glemme barna i Betlehem og de omliggende byer og landsbyer som er blitt trakassert og undertrykt. Vi skal heller ikke glemme de myrdede barna og deres ledsagere, over 270 palestinere...[62]

Biskopen manipulerte den bibelske teksten for å gi et ensidig og skjevt bilde av det vonde som ble gjort mot palestinerne "av israelske militære angrep mot dem ved denne juletid." Statsminister Ariel Sharon ble presentert som den moderne morderiske inkarnasjonen av Herodes, som dreper de svake og "uskyldige" i Betlehem. Imidlertid omfatter nettstedet ikke bare biskopens melding, men også teksten i to brev han hadde skrevet til Canon Henry White, en amerikansk prest i USA, hvor situasjonen til de kristne i Betlehem blir beskrevet. Det som virkelig er sjokkerende er imidlertid det svarbrevet biskop Abu El-Assal får. Det er skrevet på vegne av Canon White av hans kollega, Father Monty, og gir et bilde av Israel som et "nazi-Reich:"

Jeg kaller den nåværende offensiven mot palestinerne en "fascist-bataljon". Men det ser ut til at verden er stum angående denne israelske fascist-bataljonen, slik som verden var det for seksti juler siden i sin stumme respons til det tyske "Reich"s fascisme mot jødene... Deres Nåde, du er en anglikansk araber, og jeg omfavner deg med stor aktelse... Du bor innenfor, og ser det israelske "Reich" fra innsiden (*sic!*)... Ikke bare har de skremt bort de kristne, de prøver også å ta krybben bort fra kristendommens fødested. Ved å skremme bort eller drepe de kristne og muslimene, gjør det Jerusalem fri for alle ulemper for Israel! På den måten kan målet være utelukkende forfølgelsespolitikk med ubønhørlig vold i det okkuperte landet i hendene på det israelske "Reich." Og på grunn av deres "fascist-bataljon" flykter de trofaste muslimer og kristne... uansett hvor mange israelske bataljoner som utfører sin moderne fascisme mot de uskyldige palestinerne... La oss be, kjære biskop, at lys må skinne over Palestina! [63]

Slike nedsettende ord som likestiller sionisme med nazisme synes å være vurderingen av biskop Riah selv, siden de opptrer i et budskap som er presentert under hans eget navn under biskopelig tittel. [64] Biskop Abu El-Assal har ingen problemer med å støtte terror som er til palestinernes fordel.

I februar 2003 erklærte biskopen at palestinske martyrer får evig liv, og han siterte fra Koranen: "Ikke betrakt dem som ble drept for Guds sak som døde, men levende for sin Herre." [65] Han uttrykte sin takknemlighet for "alle martyrer som ble drept i Palestina," og han forsikret at "alle martyrer bor i himmelriket." [66] Ved å blande Det Nye Testamentets begrep himmelriket med Koranen, kunne den palestinske biskopen skape en revidert "anglikansk martyrologi."

Rev. Dr. Mitri Raheb, en palestinsk lutheraner fra Betlehem, har brukt liknende voldelig språk mot Israel. For eksempel skriver Raheb at "Ariel Sharon har et Nero- kompleks" og "den lille byen Betlehem er ruinert av Sharon, Nero av det 21. århundre, som lever ved å se byer i flammer." [67] Han misbruker Bibelens billedbruk for å beskrive den tidligere statsministeren i Israel som Egypts Farao, og anklager Vestens kirke for å ha "holdt med Israel og blitt Farao." [68] Raheb innfører også temaet "Israel, en vond makt av gjengjeldelse og hat" – med soldater som "hater å se noe som helst tegn på liv i Betlehem," og som hindrer kristne pilegrimer i å holde gudstjeneste i byen. [69]

Raheb skriver til og med at Israel er en "kulturødelegger", og anklager landet for å ha inntatt Betlehem våren 2002 for å ødelegge så mye som mulig, inkludert kirker, en statue av jomfru Maria, og mosaikker i St. Catherines kirke, så vel som nasjonale palestinske samlinger i to arkeologiske museer. [70] Ingen av rapportene om beleiringen av Betlehem og skade på bygninger nevner det faktum at kriminelle og terrorister inntok og vanhelliget en kristen, hellig by, og omgjorde den hovedsaklig til en militær base.

16. AV-JUDAISERING AV BIBELEN MARKEDSFØRING AV PALESTINERNES SAK

Ved hjelp av en bibelsk eksegesi har palestinske kristne skapt en ny arabisk teologi som avviser enhver kontinuitet mellom det bibelske Israel, landet Israel, og det jødiske folk i dag. Geistligheten betviler den fulle autoritet til Det hebraiske gamle testamente. Dessuten skaper arabiske kristne gjentatte ganger det falske inntrykk at moderne palestinere er identiske med det første århundres palestinere. For eksempel:

Jesu Kristi oppstandelse fant sted i Jerusalem. Derfor var det palestinere som var de første vitnene til oppstandelsen. Og fordi de første disiplene og Jesu etterfølgere var palestinere, ble Kirken født i Palestina. [71]

Kristne arabere og deres støttespillere omskriver historien for å slette de jødiske spor som er tydelige i forskjellige bibelsteder. De erstatter "Israels land" med "palestinsk land", og distanserer seg fra den jødiske geografien i Bibelen. Når de refererer til Det hellige land, understreker de at de ikke er immigranter, og på den måten antyder de at de sionistiske jødene er fremmede nykommere uten røtter i Israel. De hevder også at de ikke er konvertitter fra jødedom eller islam, men etterkommere etter de som først trodde på Jesus Kristus. [72] Disse "slagord for kristen identitet" brukes for å fremme deres sak.

Slike uttryksmåter hos de palestinske kristne har fått stor innflytelse, spesielt innenfor moderne frigjøringssteologi i den tredje verden, og blir omfavnet av kristne i Latin-Amerika, India, Afrika og Midtøsten. Flere og flere kirker i den tredje verden skiller ut teologien fra Det Gamle Testamente, og bygger på budskapet om Jesus i Det nye testamente. [73]. Av-judaisering av Bibelen kan en se for eksempel i frigjøringssteologien til Naim Ateek som skriver:

Som en kristen kan jeg ikke begynne mitt studium av Bibelen fra 1. Mosebok...
Det Gud gjorde for verden i Kristus overstiger langt det beste som profetene forutsa. [74]

Lutheraneren Mitri Raheb uttrykker seg ikke mindre klart:

I følge Paulus mislyktes Israel fordi de gjorde krav på utvelgelsen som lov. Men Kristus har gjort ende på all lov (Rom.10,4). I han er loven oppfylt, og utvelgelsen har fått sin opprinnelige mening. [75]

For Raheb og Ateek er Israels utvelgelse og Guds pakt med Israel i Det Gamle Testamente, som inkluderer guddommelige løfter knyttet til landet, opphevet etter Kristi komme og Israels avvisning av Kristus.

I palestinsk kristen terminologi er viktige elementer beskrivelsen av "palestineren Jesus," og av Maria og apostlene som palestinere. [76] Selv de muslimske lederne av Fatah bruker den mytiske betegnelsen "Jesus den første palestineren." [77] Også Yasser Arafat snakket om "palestineren apostelen Peter", og benektet på den måten den jødiske identiteten til Peter. [78] Dette tjener åpenbart til å opprettholde palestinernes bånd til landet, og å styrke deres krav på Jerusalem. [79] Å ignorere historiske fakta, etablere en "palestinsk" Jesus, en "palestinsk" Maria og "palestinske" apostler, er ren nasjonalisme for å fremme en politisk sak. Denne tilnærmingen trekkes inn i en populær "islamisering" av Jesus og av hele Det nye testamente, som om det var en del av den arabiske og islamske arv. [80]

19. PALESTINSK KRISTENDOM MOT JØDISK KRISTENDOM

"Av-judaisering" av Bibelen foretatt av palestinske kristne har også en annen dimensjon. Det hevdes at Palestina er "det femte evangelium", hvor et arabisk kristent samfunn har eksistert i landet siden pinsedagen (Ap.gj. 2,11). [81] Det palestinske presteskaper tilraner seg ordet "arabere", som forekommer i fortellingen

om pinsedagen, og bruker på anakronistisk måte betegnelsen om seg selv. Der hvor teksten nevner jødiske pilgrimer fra Arabia som kom til templet i Jerusalem til pinsefesten, blir teksten ganske enkelt forfalsket av de nåtidige palestinske kristne. [82] Elias Chacour, en arabisk gresk-katolsk prest fra Galilea reflekterer denne forfalskningen:

”Mine forfedre var de første til å høre Bergprekenen og til å følge Herren gjennom livet... Kristendommen til Det hellige land er palestinsk.” [83]

I markedsføringen for palestinernes sak presenterer arabiske kristne seg som de moderne sønnene og døtrene til den første kirken i Jerusalem. På den måten er det bare de arabiske kristne som erklæres å ha kontinuitet i landet, og bare den palestinske kirken er den autentiske kirken. [84] Slik prøver de palestinske kristne å avvise kravene til moderne Kristus-troende jøder (Messianske jøder) om å være arvinger etter de tidlige jødiske kristne. [85] På den måten erstatter palestinsk/arabiske kristne både bibelsk og samtidig jødisk kristendom, og fjerner det jødiske ved Det nye testamente. [86] Palestinsk kristendom hevder derfor at den er ”Moderkirken i det hellige land.” [87]

Når arabisk geistlighet erstatter jødisk med palestinsk kristendom, oppdager de også sine nasjonale røtter mellom de hedenske kanaanittene i landet. Labib Kobti, en katolikk, skriver:

Dersom noen forskere ikke med sikkerhet kan identifisere alle palestinere med kanaanittene som besatte Palestina, er det også vanskelig, om ikke umulig, å identifisere dagens jøder med fortidens jøder, de som ble bortført til Babylonia, eller levde i forskjellige diaspora over hele verden, og i dag fremdeles bor i forskjellige land. [88]

På den måten blir palestinernes ”av-judaisering” satt i sammenheng med den hedenske verden, og katolske kristne blir for eksempel oppfordret til å følge det som deres biskop sier og lærer. [89]

20. NEO-MARCIONISME

Palestinsk ”frigjøringssteologi” er en slags gjenoppleveling av marcionismen. [90] I det 2. århundre etter Kristus hadde Marcion argumentert for at det kristne budskapet var en absolutt antitese til Torahen, noe som gjenspeilte en vond jødisk Gud. [91] Palestinske prester følger Marcion i å separere Det gamle testamente fra Det nye, og der det er mulig blir ord som ”Israel” eller ”Sion” slettet. Ny-marcionismen påvirker også kirker i India og Afrika hvor kristne erstatter Det gamle testamente med lokale indiske eller afrikanske fortellinger. [92]

Dette gjelder særlig palestinsk kristen-katolsk, protestantisk eller gresk-ortodoks kristendom, hvor en sofistisert forvrengning av de kanoniske skriftene kan foretas fordi publikum generelt er uvitende om tekstene. Palestinsk kristendom gjenopplever og fremmer Marcions lære om Det nye testamente som budskapet om kjærlighet og rettferdighet, mens Det gamle testamente er ”Boken om vrede og lov”. [93] I ”frigjøringssteologien” er Marcions lære blitt spesielt innflytelsesrik ved hjelp av svært manipulerende propaganda. Den er blitt en del av ”internett-arenaen” i det 21. århundre. [94]

21. ARABISK NETTVERK: FORBINDE ISLAM OG KRISTENDOM

Arabisk kristen erstatningsteologi har et symbiotisk forhold til den islamske teologien når det gjelder judaisme. [95] Palestinske kristne erklærer gang på gang at de er ”en uatskillelig del av den arabisk-islamske verden, samtidig som de er troende kristne.” [96] Selv om de erkjenner noen felles røtter med jøder, føler de seg som arabiske kristne bundet til å peke på en felles arv med islam. Her er lutheraneren Mitri Raheb sin måte å si det på:

Jeg tror vi må gå videre og anerkjenne at også islam er inkludert i denne jødisk-kristne kontekst, teologisk og historisk. Vi har ting felles med muslimer også. Akkurat som judaisme er en del av den kristne historien, er islam en del av historien om kristendommens påvirkningskraft.

I virkeligheten ble de palestinske kristne for lenge siden mobilisert for å fremme den nasjonalistiske sak og stod sammen med de islamske styrker mot jødene. [97] Den gresk-ortodokse Archimandrite Atallah Hanna, talsmann for den gresk-ortodokse kirken i Jerusalem, appellerte nylig til ny felles kristen-muslimsk aksjon mot den planlagte krigen mot Irak, i det han inviterte ”kristne arabere og palestinere til å slutte seg til motstanden mot den israelske okkupasjonen på alle nødvendige måter.” [98] Han har også applaudert selvmordsbombere som ”arabiske helter”, mens han har fordømt fredsarbeidet:

”Israel er den store Satan, og derfor er det ikke tillatt å forhandle med Israel eller endog vurdere våpenhvile. En hvilken som helst slags fred med Israel betyr å gjøre innrømmelser, og det ødelegger den arabiske strategien for å motstå og bekjempe den jødiske staten.” [99]

Arafat oppmuntret ivrig disse kirkelederne til å delta i kampen for å ”frigjøre” Jerusalem fra jødene. Mens Arafat stilte opp som vokter av de kristne hellige stedene, var det ingen som nevnte at militante islamister ofte knuste vinduene i butikker eid av kristne. [100]

Myten om arabisk nasjonal solidaritet og ”panarabisme” forblir den viktigste faktor innenfor det palestinske kristen-muslimske fellesskapet. Denne ”arabismen” førte til identifiseringen av arabiske kristne med det muslimske samfunn. Disse angriper de pro-israelske vestlige kirkene og evangeliske kristne som støtter sionismen, eller de som hører til den messiansk-jødiske bevegelsen. Arabisk-kristne geistlige som Father Manuel Musalam, leder av den latinske kirken i Gaza, fordømmer sterkt de vestlige kristne, jøder og Israel. For Musalam er vestlig kristendom en ”kristendom for jungelen.” Felles uttalelser om emnet er laget på møter for lederne av palestinske kirkeledere og muslimske ledere. [101]

Den felles fienden til palestinarabere (både kristne og muslimer) forblir sionismen, Israel, og de jødene som kom for å leve i landet. For eksempel lyder en fri oversettelse av en palestinsk sang slik: ”Vi, kristne og muslimer, levde lykkelig og fredelig. I dette landet, inntil fremmede kom fra utlandet og tok det fra oss.” [102]

Med andre ord, ”Arabisme” (eng. Arabness) er rommet for den palestinske kristne tro, og denne troen trenger ”arabisme” for sin menneskelige dybde.” [103] Dette fører de palestinske kirkene til å utvikle en arabisk, heller enn en bibelsk, teologi. En slik tilnærming kan ikke hindre antisionisme og antiisraelisme. Videre er, som den jesuittiske historikeren Francesco Rossi de Gasperis observerer, den arabisk/kristne erstatning av Det gamle testamente er svært nyttig for nåtidig islamsk teologi for å benekte jødedom i praksis. [104]

Tilnærmelsen til islam tar mange former. Alex Awad, en palestinsk metodistpastor fra Øst Jerusalem baptistkirke, ser seg for eksempel som ”forsvarer av islam”. Han utfordrer ofte vestlig/kristne ”stereotyper” av muslimer, og han kritiserer fenomenet amerikanske TV-evangelisters verbale angrep på islam og Muhammed. Han ber vestlige kristne å huske at det var korsfarerne i middelalderen som ”sanksjonerte drap på muslimer og såkalte vantro og kjettere.” [105] ”På samme tid angriper Awad Israels regjering for angivelig å spre desinformasjon om de palestinske myndighetene ”om at de forfølger de kristne.” [106] Sionistiske jøder og vestlige korsfarere fremstår som felles fiender av det arabiske samfunn, noe som utløser en fusjon av kristen og islamsk judafofi. [107]

22. VEDVARENDE PALESTINSK KRISTEN/ MUSLIMSK ANTISEMITTISME

Muslimsk kristent samarbeid mellom palestinske-arabere er ikke noe nytt. Det kan spores tilbake til da kristne deltok i de arabiske opptøyene i Jaffa i 1921, da den jødiske befolkningen i byen ble terrorisert. En

engelsk misjonær beskrev situasjonen i en av sine rapporter til hovedkvarteret til kirkens jødemisjon i London (CMJ):

Et stort antall jøder er skrekkslagne... Uheldigvis for arbeidet er arabere som kaller seg kristne, forent med muslimene i deres forsøk på å utgyte jødisk blod, og vi har derfor den ubehagelige oppgaven å forklare falskheten i denne ukristelige kristendommen... Hebraisk-kristne kolportører slapp så vidt fra det med livet i behold under disse opptøyene. De ble omringet av mobben, ransaket, og ville mest sannsynlig ha blitt drept hvis ikke en araber hadde gjenkjent dem og sett at de tilhørte den engelske kirke. [108]

Av denne og av tilsvarende rapporter er det åpenbart at bare tilstedeværelsen av engelske soldater i gatene i Jaffa reddet jødene fra blodige pogromer. En liknende antisjonistisk union av muslimer og kristne så en under den "første intifada" i 1987-1993. [109] Siden da er sionisme blitt knyttet til vestlig kristne "korsfarere", rasisme, fascisme og nazisme i den kristne og muslimske retorikk. [110]

23. ISRAELSK-ARABISKE KRISTNE

På samme måte som palestinske kristne lever som et mindretall under palestinsk autoritet, er arabiske kristne med israelsk statsborgerskap et lite mindretall. Men de fleste israelsk-arabiske kristne med en evangelisk fundamentalistisk bakgrunn unngår erstatningsteologien. Panarabisme og negasjon av kristen sionisme er ikke automatisk innenfor deres sirkler. Enkeltpersoner og forsamlinger av israelsk-arabiske kristne fra forskjellige kirkesamfunn erkjenner i virkeligheten kontinuiteten mellom bibelsk og moderne Israel.

Pastor Philip Saad i baptistkirken i Haifa er en vel kjent representant for en slik gruppe. Han tolker Bibelen med full aksept av Guds pakt og utvelgelsen av Israel. I motsetning til palestinske kristnes "frigjøringssteologi" aksepterer pastor Saad det bokstavelige budskapet til både Det gamle og Det nye testamente, inkludert profetiene som angår landet, som er lovet nasjonen Israel. Saad sier åpenlyst:

"Jeg blir trist når jeg tenker på fortiden, da arabiske kristne for mer enn 50 år siden ikke hjalp jødene som vendte hjem. Sammen med muslimene kjempet de mot sionistene. Roten til den arabisk-israelske konflikt er definitivt religion... Jeg våger til og med å si at det er kristne kirkesamfunn i landet som har gått i allianse med grupper som motsetter seg Guds plan." [111]

Enn videre, da staten Israel feiret 50-årsdagen for uavhengigheten i 1998, dro pastor Saad og ti andre israelske arabiske kristne til Jerusalem og ba regjeringen om tilgivelse på vegne av sine forfedre som hadde vært imot at jødene skulle få vende tilbake til landet. [112] Også pastor Samuel Aweida fra Beth Elyahu menighet i Haifa, med forbindelser til lutherske skandinaver, identifiserer Israels nasjonale restaurering med hennes bibelske hjemland. [113] Andre arabiske kristne ledere i Haifa, for eksempel John Christopher Khoury fra Beth Hesda menighet og direktør for Ebenezer Hjem for eldre, og pastor Samuel Sabbah fra "Brethren" bakgrunn, deler åpent den samme tro. Slike israelsk-arabiske evangeliske kristne avviser kategorisk de teologiske fordømmene mot sionismen og Israel som dominerer de palestinske kirkene.

24. OFFISIELL TAUSHET

Lederne i den vestlige verdens kristenhet har vært stille når de har blitt stilt ansikt til ansikt med palestinsk muslimsk antisemittisme, og de har også ignorert kristne palestineres antisjonisme og deres antiisraelske propaganda. Det finnes ikke et eneste kirkelig dokument - verken i den romersk katolske kirke eller i de største protestantiske kirkene - som fordømmer eller i det minste kritiserer palestinsk kristendoms antisjonisme. Hovedinntrykket er at protestantene synes å identifisere seg sterkere med palestinsk - kristen antisemittisme enn katolikkene. [114] I strengt private samtaler uttaler offisielle representanter for Vatikanet at de personlig beklager den palestinske antisjonismen og neomarcionismen. Men nesten intet sies

offentlig. På den protestantiske siden er det flere ledere som ikke legger skjul på sin sympati med palestinerne sak eller nøler med å gi uttrykk for sine egne antisjonistiske synspunkter. [115] Det lutherske Verdenssamfunn (LWF), som har sitt hovedkvarter i Geneve i Sveits, fordømmer aldri den antiisraelske teologiske propagandaen i de palestinske kirkene. Faktisk støtter LWF Munib Younan ved at denne biskopen er valgt til visepresident i organisasjonen. Også andre offisielle kristne organisasjoner, som for eksempel Kirkenes Verdensråd, støtter i praksis den antisjonistiske frigjøringssteologien i de palestinske kirkesamfunnene.

En velkjent britisk kommentator, Melanie Phillips, publiserte en førstesideartikkel i tidsskriftet "Spectator" om "Kristne som hater jøder," der hun pekte på den økende påvirkning som den palestinsk-kristne teologi har på den offisielle britiske dagsordenen, som kommer til uttrykk både fra Kirkens toppledere og i offentligheten for øvrig. Hennes artikkel viser tydelig hvordan palestinsk kristenrevisjonisme har gjenopplivet oldtidens erstatningsteologi: "...arabiske kristnes forsøk på å bortforklare Skriften for å delegitimisere jødernes krav på landet Israel." [116] Med andre ord har palestinsk kristendom spilt en stor rolle i mediene og bidratt til å forsterke den britiske folkeopinions antiisraelske posisjon i våre dager.

Det samme fenomen kan man også legge merke til i dagens skandinaviske land, spesielt i Finland hvor biskop Munib Younan, som studerte teologi i Helsinki, sprer sine antiisraelske synspunkter blant presteskapet i Den finsk lutherske kirke. [117] Offisiell taushet blir tilskyndet av motforestillinger som kommer fra evangelisk-palestinske lutheranere, "det eneste arabisktalende lutherske kirkesamfunn i verden." For biskop Younan er betegnelsen "evangelikal," som hans kirke fremdeles bruker, direkte pinlig:

Det er svært vanskelig å forklare for muslimer hva forskjellen er mellom "evangelikal" og "evangelisk." Vårt navn som lutherske palestinere er "Den evangelikale lutherske kirke i Jordan og Palestina" (ELCJ). Vi har en viktig oppgave foran oss når det gjelder å hjelpe folk i Midtøsten til å forstå hvem vi er, og hva vi tror, spesielt fordi de evangeliske gruppene forsøker å overta navnet vårt. På et møte for overhodene for de evangelikale kirkene i Midtøsten diskuterte vi muligheten for å forandre navnet vårt, på grunn av forvirring og mistro som er til stede og stadig øker i omfang. Vi ønsker ikke å bli forbundet med eller stilt på linje med disse høyrefløy-gruppene...(som) har scenarier som er fremmede for vår moderne tid og for vår tro. Dette scenariet inkluderer jødernes tilbakevending til landet gjennom opprettelsen av staten Israel i 1948...

For alle palestinske protestanter fremkaller begreper som "evangelikal" og "de evangelikale" en ytterliggående ekstremisme blant gruppene på høyrefløyen, som "nå oppfatter seg selv som pro-semittiske, men som i det lange løp faktisk er antisemittiske." [119] Særlig blant lutherske palestinere går slike synspunkter hånd i hånd med Martin Luthers middelalderske og svært nedsettende uttalelser om jødene.

25. EN VURDERING AV DEN KRISTEN-PALESTINSKE PROPAGANDAENS VIRKNING

Det er ingen hemmelighet at turistkart og pilgrimsbrosjyrer for kristne unngår navnet Israel og foretrekker heller «Det hellige land» og «Palestina». De fleste palestinsk-kristnes pilgrims- og turist-pamfletter introduserer den symbolske forestillingen om «De levende stenene», som bare refererer til lokale arabiske kirker. Via media har begrepet «Levende stener» blitt et symbolsk varemerke, som blir brukt for å fremme samkvem mellom turister fra oversjøiske land og palestinske kristne. [120] Etter det turistoperatører sier, er det nå en økende etterspørsel fra utlandet etter turistopplegg som inkluderer landsbyer og flyktningleirer. Det er et faktum at palestinske kristne oppnår størst synlighet og sympati via forsoningsprosjekter og dialog på tvers av trostilhørighet, som blir tilrettelagt av økumeniske grupperinger.

26. DEN PROTESTANTISKE BOIKOTT-KAMPANJEN

Palestinsk kristen antisionistisk propaganda står kraftfullt bak den nåværende protestantiske kampanjen, som har som mål å isolere Israel ved å avvise samarbeid med landet på det økonomiske og akademiske området. [123] Kampanjen begynte juli 2004 da den 216. generalforsamling i Den presbyterianske kirke i USA (PCUSA) vedtok å starte en prosess som gikk ut på at multinasjonale kompanier skulle oppfordres til å avslutte samarbeidet med israelske kompanier. [124] Slike økonomiske ”ekskommunikasjoner” er rettet mot den israelske regjerings politikk overfor palestinerne, og de anklager Israel for rasisme og apartheid. Den lutherske pastor rev. Mitri Raheb fra Betlehem, som var gjestetaler på generalforsamlingen, fikk på finurlige måter gjennomslag for dette vedtaket. Han sa: ”Søstre og brødre, dette er et sannhetens øyeblikk. Vi er nødt til å sende et sterkt budskap til disse kompaniene,” og hentydet spesielt til Caterpillar, det amerikanske kompaniet som produserer armerte traktorer og bulldosere. [125]

I tillegg stemte den presbyterianske generalforsamlingen for et forslag om å ta avstand fra kristen-sionisme som en legitim teologisk læresetning, som lød slik:

”Kristen-sionisme er ikke i overensstemmelse med grunnleggende verdier i den reformerte teologien fordi den benytter seg av sære fortolkninger av Skriften for å underbygge sin egen spesielle måte å lese samtidsbegivenheter på.” [126]

Teologiske posisjoner ble derfor sammenkoplede med en økonomisk boikott av Israel, som skulle rettferdiggjøre resolusjonen som tilskynder Den presbyterianske kirke til å kutte forbindelsen med kompanier som mottar 1 mill. dollar eller mer i fortjeneste pr. år. [127] Ved siden av *Caterpillar* ønsket presbyterianerne også å ramme kommunikasjonsgiganten Motorola, den militære kontraktøren United Technologies og den elektroniske fabrikanten ITT Industries – som alle forsyner det israelske forsvaret. Trusselen er å bruke kirkens multimillion dollarverdier i aksjer i næringslivet til å presse firmaene til å endre eller avslutte samarbeidet med Israel. [128]

Den presbyterianske kirke i USA intensiverte kampanjen ved at mange selskaper gikk sammen om å trekke tilbake investeringer i Israel. Den episkopale kirke (ECUSA) gjorde et liknende vedtak i november 2004 og planlegger å publisere sin egen liste over aksjeselskaper som ”er involvert i aktiviteter som forlenger okkupasjonen.” [129] Anglikanske kirker over hele verden oppfordret også selskaper i deres portefølje til å avslutte enhver forretningsaktivitet, som støttet ”den israelske okkupasjonen av palestinske territorier.” [130] Den engelske kirke fulgte opprinnelig anbefalingen fra det anglikanske rådgivende organ (ACC) om å bryte kontakten med kompanier som ”støttet Israels ulovlige okkupasjon.” [131] Det etterfølgende raseri og den skade som dette vedtaket påførte kristen-jødiske forbindelser i Storbritannia, kan komme til å få langsiktige konsekvenser.

Kampanjen mot enhver investering i Israel blir i hovedsak frontet av Sabeel, Det palestinsk kristne senter, ledet av Naim Ateek. Den har fått stigende oppslutning fra andre kirkesamfunn, som for eksempel ”United Church of Christ” [133], ”the Disciples of Christ” [134] og paraplyorganisasjonen Kirkenes Verdensråd. [135]

En videre utvikling av denne kampanjen mot å investere i Israel er boikott av akademiske utvekslingsprogrammer. ”Et nytt rituale” på den amerikanske, akademiske scene er den årlige rådslagning på den palestinske solidaritetskonferansen (PSM), som presser på for å få isolert Israel. [136] En slik konferanse fant sted på Duke universitetet, der sionisme ble sidestilt med apartheid. [137] Wisconsin universitets professorale fagforening (TAUWP) har vedtatt en resolusjon som oppfordrer universitetets øverste råd (the board of regents) til å avslutte samarbeid med kompanier som forsyner den israelske hær med våpen, utstyr og vedlikeholdssystemer. [138]

Når det gjelder Vestens kristne kirker, baserer de sin isolasjonspolitik overfor Israel på en ensidig og skjev informasjon, som de har mottatt fra palestinske kristne. De protestantiske kirkene overser som regel både muslimsk terrorisme mot Israel og antikristne handlinger i Midtøsten. Dexter Van Zile sier det treffende:

Kirkesamfunnene bringer til torvs «en antiisraelsk historie, fortalt av palestinske kristne, en fremstilling som er uten sammenheng og uten pålitelig dokumentasjon. [139]

4. EPILOG

Dette essayet har analysert den palestinske kristendoms "åndelige intifada" mot Israel som anvender et «arsenal» av bibelsk og teologisk fortolkning. [140] Den digitale kirke inntar en sentral rolle i denne krigføringen som bruker ord, bilder og symboler. Innen mediekulturen kan en liten kirke eller et lite trossamfunn ha en mye større påvirkningskraft enn den deres størrelse skulle tilsi. Man kan komme til å tro at en kirke på internett bare er et "virtuelt" fellesskap,¹ og derfor bare er en "virtuell kirke." Men internett har i virkeligheten en kraftfull meningsdannende påvirkning, som daglig former den offentlige opinion, manipulerer Bibelens budskap og forsøpler kristenheten med antisjonistiske, antiisraelske og antijødiske oppfatninger.

Ved begynnelsen av det 21. århundre er fordommene mot Israel ennå ikke døde og maktesløse innen geistlige sirkler, særlig der det ledende presteskap ikke ser noen forbindelse mellom dagens jøder og bibelsk Israel. Fremdeles føler den universelle Kirke seg utfordret av det jødiske folk og landet Israel. Med en lang historie formet av "Contra judaos"-litteratur står nå kirkene overfor en teologisk virkelighet i form av den suverene staten Israel. På samme tid er det i dag en sjanger med "Contra Israel"-publikasjoner, som har spredt seg blant kristne palestinere. De offentlige arenaer, som for eksempel media, utdanningsinstitusjoner, historisk forskning og global dialog på tvers av trosgrenser gjenspeiler hvor nært religion og politikk er knyttet sammen

Selv om Vestens og palestinske kristne deler den samme bibelske arv, ser de ikke likt på Israels enestående posisjon. Det har utviklet seg et motsetningsforhold mellom palestinske og vestlige troende når det gjelder synet på Det gamle og Det nye testamentet. Palestinske kristne overtar med glød Kirkens tradisjonelle motstand mot jødedommen, samtidig som de ikler den en orientalsk drakt. Denne avstand i trosoppfatninger gjenspeiler en uferdig kamp om rett teologisk forståelse når det gjelder arveretten til landet.

Kristne sionister holder fast på at Israel som stat og nasjon fremdeles er "Guds øyensten" i den guddommelige plan. Pan-arabisk solidaritet oppmuntrer på den annen side palestinske kristne til i stadig større grad å identifisere seg med muslimer enn med de vestlige kirker. I et dokument som nylig har blitt publisert om kristen sionisme (se Addendum for den fullstendige tekst) understreker fire palestinske biskoper på ny sitt fellesskap med muslimer. Denne "pan-arabiske enhet" blir stimulert av deres felles motstand mot israelsk suverenitet innenfor en jødisk stat. Selv om biskopenes uttalelser er myntet på utlendinger for å vise frem en side ved seg selv som fredsskapere - for å tilfredsstille alle, så undergraver de i virkeligheten Israels eksistensberettigelse, som har som sitt fundament forbindelsen mellom moderne og bibelsk jødedom. Mens biskopenes uttalelser paradoksalt nok understreker det bibelske budskapet om kjærlighet, rettferdighet og forsoning, ser de samtidig bort fra Bibelen når den ser ut til å støtte Israels "imperialisme, kolonialisme og militarisme."

Internett som et åpent marked gir palestinske kristne fri adgang til å "selge" sine fordommer på en meget sofistisert måte. Palestinske "internett-misjonærer" infiltrerer den globale web med "et nytt evangelium" om anti-israelisme som når frem til millioner av mennesker. Dette er "det gamle evangelium" til antisjonistene i Midtøstens kirker, staset opp i en ny elektronisk utkleddning. Livet på internett – religiøst, politisk og moralsk – er på ingen måte nøytralt. [141].

¹ virtuell, adj., til stede, men ikke synlig. Her – ikke en synlig, virkelig kirke, men som eksisterer i cyberspace, Internet.

5. Et tillegg

Religiøse ledes uttalelser om kristen sionisme.

Kilde: ZENIT – Verden sett fra Roma

Code: ZE0683009

Dato: 30.08. 2006

“We stand for justice. We can do no other.”

Jerusalem, 30. august 2006.(Zenit.org). - Her er ”Jerusalem-erklæringen om kristen sionisme,” offentliggjort 22. august 2006. Uttalelsen ble skrevet av den latinske patriarken Michel Sabbah fra Jerusalem og andre overhoder for kirker i Jerusalem.

* * *

”Salige er de som skaper fred, for de skal kalles Guds barn.” (Mat.5:9)

Kristen sionisme er en moderne teologisk og politisk bevegelse som tar opp i seg de mest ekstreme utgaver av sionismen, som av den grunn blir ødeleggende for en rettferdig fred i Palestina og Israel.

Det kristen-sionistiske program har et syn på verden der evangeliet blir identifisert med ideologier som imperiebygging, kolonialisme og militarisme. I sin ekstreme form legges det vekt på apokalyptiske hendelser som mer leder til historiens avslutning enn til å leve ut Kristi kjærlighet og rettferdighet i vårt daglige liv.

Vi avviser kategorisk kristen-sionistiske læresetninger og ser på dem som falske, som forvrenger det bibelske budskapet om kjærlighet, rettferdighet og forsoning.

Vi avviser også den nåværende allianse mellom kristen-sionistiske ledere og organisasjoner med forbindelse til regjeringene i Israel og USA, som for tiden ensidig påtvinger Palestina sine forutinntatte grenser i den hensikt å dominere.

Dette vil uunngåelig lede til en endeløs runddans med vold som underminerer sikkerheten til folkene i Midtøsten og i resten av verden.

Vi avviser den kristen-sionistiske forkynnelsen som legger til rette for og støtter disse politiske målsettingene. De påskynder en utvikling henimot rasemessig overhøyhet og vedvarende krigstilstand i stedet for evangeliets budskap om universell kjærlighet, frelse og forsoning, som Jesus Kristus lærte oss.

Istedet for å true verden med Harmageddon og dommedag oppfordrer vi alle mennesker til å frigjøre seg fra ideologier som fremmer militarisme og okkupasjon. La dem heller strebe etter legedom for nasjonene!

Vi oppfordrer kristne i kirker på alle kontinenter til å be for det palestinske og israelske folk, som begge lider som ofre for okkupasjon og militarisme. Disse diskriminerende handlinger forvandler Palestina til utarmede gettoer omringet av eksklusive israelske bosetninger.

Etableringen av illegale bosetninger og byggingen av sikkerhetsmuren på beslaglagt, palestinsk land river vekk livsgrunnlaget for en palestinsk stat så vel som for fred og sikkerhet i hele regionen.

Vi oppfordrer alle kirkesamfunn som forholder seg tause til å bryte stillheten og til å uttale seg til fordel for forsoning og fred i det Hellige Land.

Derfor forplikter vi oss på følgende prinsipper som en alternativ fremgangsmåte:

Vi bekrefter at alle mennesker er skapt i Guds bilde. Til gjengjeld blir vi oppfordret til å ære menneskets verdighet og til å respektere dets uavhengelige rettigheter.

Vi bekrefter at israelere og palestinere er i stand til å leve sammen i et land der fred, rettferdighet og sikkerhet rå.

Vi bekrefter at palestinere utgjør et folk, som både er muslimsk og kristent. Vi setter oss imot ethvert forsøk på å ødelegge og fragmentere denne enhet.

Vi oppfordrer alle folk til å forkaste det snevre syn på tilværelsen som kristen-sionistene og andre ideologier har, og som prioriterer ett folk på bekostning av et annet.

Vi forplikter oss på ikke-voldelig motstand fordi vi tror at det er den mest effektive måte å gjøre slutt på den illegale okkupasjonen, for å oppnå en rettferdig og varig fred.

Det er maktpåliggende for oss å advare mot kristen-sionismen og dens alliansepartnere som rettferdiggjør kolonisering, apartheid og imperiebygging.

Gud krever at rettferdigheten skal skje fyldest. Ingen varig fred, sikkerhet eller forsoning er mulig uten å ha rettferdighet som fundament.

Kravet om rettferdighet vil ikke forsvinne. Kampen for rettferdighet må etterstrebnes med kraft og utholdenhet, men uten vold.

”Hva krever Herren av deg: Å opptre rettvis, å vise nåde og å vandre ydmykt med Gud.” (Mika 6:8)

Dette er vårt utgangspunkt. Vi bygger på rettferdighet. Vi kan ikke gjøre noe annet. Bare rettferdighet garanterer for en fred som vil føre til forsoning og et liv der sikkerhet og velstand rår for alle folkeslagene i vårt land. Ved å stille oss på rettferdighetens side åpner vi oss for fredsarbeid - og når vi arbeider for fred, gjør det oss til Guds barn.

”Det var Gud som i Kristus forsonte verden med seg selv, slik at han ikke tilregner dem deres misgjerninger, og han overga ordet om forsoningen til oss.” (2. Kor. 5:19)

Patriark Michel Sabbah

Latinske patriarkat, Jerusalem

Erkebiskop Swerios Malki Mourad,

Syrisk ortodokse patriarkat, Jerusalem

Biskop Riah Abu El-Assal,

Episkopale kirke, Jerusalem og Midtøsten

Biskop Munib Younan

Evangelikale lutherske kirke, Jordan og Det hellige land

6. FOTNOTER

* I owe special thanks to Prof. Robert S. Wistrich for his invaluable editorial and practical guidance, to Prof. Doron Mendels, Dr. Leon Volovici, Dr. Simcha Epstein, and Alifa Saadya of the Vidal Sassoon International Center for the Study of Antisemitism at the Hebrew University of Jerusalem, for their kind assistance. I am also grateful to David Pileggi, Dexter Van Zile, Malcolm Lowe, Jim Schutz, and Rev. Dr. Petra Heldt for generously sharing with me the materials in their possession.

1 A Hebrew version of this paper appeared in *Mahanaim: A Review for Jewish Thought and Culture—Between Jews and Christians: Contemporary Issues*, ed. by Rabbi Menachem Hacoen, no. 15 (2003): 77-87; and Gershon Nerel, “Spiritual *Intifada* of Palestinian Christians and Messianic Jews,” in *Israel: His People, His Land, His Story*, ed. by Fred Wright (Eastbourne 2005), 205-19.

2 See, e.g., D. Aikman, “The Internet, God’s Tool,” *Charisma* 24, no. 8 (Mar. 1999): 102.

3 Cf. A. H. Fjeldstad, “Communicating Christ in Cyberspace,” *World Evangelization* 82 (Apr. 1998): 4-7.

4 Jacques Ellul, *Propaganda: The Formation of Men’s Attitudes* (New York: Alfred A. Knopf, 1965).

5 See, e.g., S. D. O’Leary, “Cyberspace as Sacred Space: Communicating Religion on Computer Networks,” *Journal of the American Academy of Religion* 59, no. 4 (1996): 781-808.

6 Doron Mendels, *The Media Revolution of Early Christianity: An Essay on Eusebius’s Ecclesiastical History* (Grand Rapids, Mich.: Eerdmans, 1999); idem, “The Rise of the Eastern Church: Media Revolution” (in Hebrew), *Zemanim* 77 (Winter 2001-2002): 12-19.

7 Mendels, *Media Revolution*, 75-76.

8 Ibid., 111-14.

9 Ibid., 176.

10 Cf. Peggy Sidur, “Trapped in the Network” (in Hebrew), *Kol Hazman*, 26 Apr. 2002, 74-76; www.ccmeep.org/palestine.html

11 Michel Sabbah was born in Nazareth in March 1933 and is the first Palestinian to hold the office of Latin Patriarch of Jerusalem (from 1988); see “Biography to [sic] Patriarch Sabbah,” www.lpj.org

12 Material from this website are available in the private archive of Gershon Nerel.

13 Riah Abu El-Assal is the third Palestinian bishop of the Anglican diocese, enthroned in Jerusalem on Aug. 15, 1998. The first Palestinian Anglican bishop in Jerusalem was Faik Hadad (1976). See at jerusalem.anglican.org/history.htm

14 Younan was consecrated bishop of the Evangelical Lutheran Church in Jordan on Jan. 5, 1998; www.holyland-lutherans.org/under.htm

15 “Photo tours”; see the left frame with information on the Child Sponsorship Program; www.hcef.org/hcef

16 See, e.g., “The Bible and the Media,” *Catholic Biblical Federation Bulletin Dei Verbum* 39 (1996): 3-6.

17 For further comparisons, see J. Ellul, *Humiliation of the Word*, at www.religion-online.org/cgi-bin/relsearchd.dll/showbook?item_id=499

18 W. F. Fore, “Mass Media’s Mythic World,” 12.

19 See, e.g., Mendels, *Media Revolution*, 176; F. Ford Plude, “Interactive Technologies: The Potential for Solidarity in Local and Global Networks,” *Communication Ethics and Global Change: National and International Perspectives* (Cambridge, U.K.: Longmans, 1989), available at www.religion-online.org/cfi-bin/research.dll/showarticle?item_id=97

20 J. Parshall, “A Terrorist by any Other Name,” *Israel My Glory* (Sept.-Oct. 2002): 17.

21 Cf. Mendels, *Media Revolution*, 51.

22 Munib Younan, “Global Mission Stories,” www.elca.org/dgm/story/jerusalem32.html (removed; copy in Nerel Archive).

23 See also Mendels, *Media Revolution*, 51-53.

24 Munib Younan, “Global Mission Stories,” www.elca.org/dgm/story/jerusalem34.html

25 For an elaboration of his “Theology of Martyria” see Munib Younan, *Witnessing for Peace: In Jerusalem and the World*, ed. by Fred Strickert (Minneapolis: Fortress, 2003), 41-54.

26 Munib Younan, “Global Mission Stories,” www.elca.org/dgm/story/jerusalem14.html

27 Ibid.

28 Mary E. Jensen, “Global Mission Stories” www.elca.org/dgm/story/jerusalem7.html (removed; copy in Nerel archive).

29 Ibid.

30 Cf. Mendels, *Media Revolution*, 15-23.

31 Naim Ateek, “Suicide Bombers: What is Theologically and Morally Wrong with Suicide Bombing? A Palestinian Perspective,” *Cornerstone* 25 (Summer 2002); www.sabeel.org/old/news/cstone25/suicidebombers.htm

32 Ibid.

33 Ibid., 5.

34 Ibid.

35 Ibid., 3.

36 Bishara Awad was born in Jerusalem in 1939, and attended the prestigious St. George’s High School. He founded Bethlehem Bible College in 1982. See www.hcef.org/foundation/people/ccholy/bawad.html (removed; copy in Nerel archive); “Bible College President Says Suicide Bombers are Excuse,” www.wfn.org/2002/04/msg00062.html 37 Alex Elias Awad is pastor of an international church in East Jerusalem, and teaches at the Bethlehem Bible College, where he also serves on the board. See his comments at www.flumc.org/comline/revarchive/2002/041202s2.htm

38 Ibid.

39 Ibid.

40 See, e.g., “Glorification of Suicide Bombers,” *Israel Today*, no. 31 (July 2001): 9; A. Schneider, “‘Tanzim’ Boast About Attacks on Gilo,” Ibid., 11; “Kinder Wollen Märtyrer werden,” *Israel Heute*, no. 291 (Nov. 2002): 10.

41 Bishara Awad, “Letter to Friends and Prayer Partners,” www.wfn.org/2002/04/msg00062.html Biblical references to cities of refuge indicate that they are intended for those guilty of involuntary manslaughter rather than premeditated murder, and existed at a

time when blood vengeance was an accepted social practice. It should be noted that those who took refuge in the Church of the Nativity included a number of known criminals as well as terrorists.

42 Yitzhak Sergio Minerbi, "The International Crisis around the Nativity Church," *Kivunim Hadashim* (New directions), ed. by Eli Eyal 7 (2002): 74-83. For background on the Bethlehem siege, see Joshua Hammer, *A Season in Bethlehem: Unholy War in a Sacred Place* (New York: Free Press, 2003).

43 Gila Fine, "Palestinian deported to Belgium arrested for local crime," *Jerusalem Post*, 18 Dec. 2003.

44 Ateek, "Suicide Bombers."

45 Ibid.

46 Ibid.; a newly released best-selling novel for teens, *Rever la Palestine* (Dream of Palestine) sympathetically portrays a young Palestinian who becomes a suicide bomber www.wiesenthal.com/mailings_swk/swc_dec06.html

47 Ibid.

48 Ibid., 19.

49 Mendels, *Media Revolution*, 111-17.

50 See, e.g., Yohanna Katanacho, "Why Does Jerry Falwell Support Israel?"

www.comeandsee.co.il/article.php?sid=504&mode=thread&order=0 (removed; copy in Nerel archive). Cf. Pat Robertson, "Why Do Evangelical Christians Support Israel?," 4th Herzliya Conference on the Balance of Israel's National Security, 17 Dec. 2003

www.crosswalk.com/news1236726.html?view=print

51 See, e.g., Jan Willem van der Hoeven, "Christian Zionism in Action," in *Christians and Israel: Essays on Biblical Zionism and on Islamic Fundamentalism*, ed. by M. Johnson and N. Goodenough (Jerusalem: ICEJ, 1996), 51-53.

52 Labib Kobti, "Again with the Christian-Zionists," 12 Feb. 2001 at www.al-bushra.org/promisedland/again.html 53 See at www.al-bushra.org/ecu-inter/zionist.htm

54 See www.al-bushra.org/hedchrch/munib4.html Bishop Younan's news-letter can also be found at www.holyland-lutherans.org

55 See Ann E. Hafften, "Challenge the Implications of 'Christian Zionism,'"

www.elca.org/jle/articles/contemporary_issues/article.hafften_ann_e.html (removed; copy in Nerel Archive).

56 S. Sizer, "Christian Zionism," 1; www.al-bushra.org/Promisedland/zionism.htm Cf. J. J. Prash, "Stephen Sizer and the Sons of Menelaus," in *Moriel*, no. 24 (Summer/Autumn 2003): 1-5.

57 Bishara Awad, "Christian Zionism," www.hcef.org/events/3conference/AwadSpeech.htm (removed; copy in Nerel Archive).

58 Cf. Mendels, *Media Revolution*, 113-14.

59 Munib Younan, "The History of the Arab Christians and the Challenges in the Holy Land and the Middle East,"

www.hcef.org/events/conference/younan.html

60 See, for example, David S. Katz, "Nuclear Doomsday: The Fundamentalist Utopia," *Babylon* 18 (1998): 26-50.

61 D. Mendels, *Media Revolution*, 115.

62 Bishop Riah Abu El-Assal, 19 Dec. 2000 at www.archbishops.org/peace.htm (removed; copy in Nerel Archive).

63 Ibid., Father Monty, Anglican Church House, Arkansas, USA to Bishop Riah Abu El-Assal, Jerusalem, 23 Dec. 2000.

64 For "Zionist-Nazi collaboration" in the Arab world cf. Goetz Nordbruch, *The Socio-Historical Background of Holocaust Denial in Arab Countries*, ACTA series no. 17 (Jerusalem: SICSA, 2001), 6-9.

65 www.comeandsee.co.il/categories.php?op=newindex&catid=3 (removed; available at Nerel archive).

66 www.comeandsee.co.il/article.php?sid=415&mode=thread&order=0

67 Mitri Raheb, "Updates from Bethlehem," 4 Apr. 2002 at www.globalministries.org/mee/me042102.htm (removed; available at Nerel archive); see also www.wacc.org.uk/publications/action/243/bethlehem.html

68 Jeffrey Loudon, "Living Stones of the Holy Land; Review of Mitri Raheb, *I am a Palestinian Christian*," *Sojourners Magazine* (July-Aug. 1996) at www.sojo.net/magazine/index.cfm/action/sojourners/issue/soj9607/article/960732e.htm (removed; copy in Nerel archive); Raheb Mitri, *I am a Palestinian Christian* (Minneapolis: Fortress Press, 1995), 86-91.

69 www.jerusalemmites.org/crimes/crimes_against_christianity/37.htm

70 Ibid. Within Ghassan Joha's article, "Bethlehem Stands as Monument to Israeli Destruction" www.Jerusalemmites.org (of the "Jerusalem Forum," an Amman-based NGO); the selective quotations from Mitri Raheb refer to him as a "Christian authority" against "Israel's military operations attacking religious shrines."

71 N. S. Ateek, *Justice and Only Justice: A Palestinian Theology of Liberation* (New York, 1996) 113. See also Lance D. Laird, "Meeting Jesus Again in the First Place: Palestinian Christians and the Bible," *Interpretation* 55, no. 4 (2001): 400-12.

72 www.hcef.org/foundation/about/index.html (removed; copy in Nerel archives).

73 See, e.g., Jean-Marie Lustiger, *La promesse* (Paris: Parole et Silence, 2002), 128-29.

74 N. Ateek, "Putting Christ at the Centre: The Land from a Palestinian Christian Perspective," in *The Bible and the Land*, ed. by L. Loden, P. Walker and M. Wood (Jerusalem: Musalaha, 2000), 57; idem "Christian Zionism: The Dark Side of the Bible,"

www.sabeel.org/old/news/ cstone30/Naim_Ateek_Cstone30.htm

75 M. Raheb, *I am a Palestinian Christian* (Minneapolis: Fortress Press, 1995), 68.

76 See, e.g., Danielle Haas, "Palestinian Christians Lay Claim to Jesus," at www.metimes.com/issue99-52/reg/palestinian_christians_lay.htm (removed; copy in Nerel Archives).

77 "Fatah Prayer for Christian Palestinian Conquest of Jerusalem,"

www.unitedjerusalem.com/the_wye_river_memorandum_oct_1/Palestinian_Media_Watch/palestinian_media_watch.asp

78 Gerald A. Honigman, "Arafat's Jesus," www.jewishxpress.com/issue28/ArafatJep.html

79 See, e.g., M. S. Arnold, "Palestinians for Jesus?," *Jerusalem Post*, 3 Mar. 2000, B3-B4.

80 Cf. Sandro Magister, "Is Europe a Province of Islam? The Danger is Called Dhimmitude," www.orthodoxytoday.org/articlesprint2/MagisterEuropeP.htm

81 On the "Fifth Gospel," see, e.g., Ateek, *Justice and Only Justice*, 114. B. Awad, "West Bank Squeezed by Warring Majorities,"

Christianity Today, 16 Nov. 1998, 68.

- 82 See, e.g., Riah Abu El-Assal, "The Identity of the Palestinian Christian in Israel," *Faith and Intifada: Palestinian Christian Voices*, ed. by N. S. Ateek, M. H. Ellis, and R. R. Ruether (New York, 1992), 77-79.
- 83 Elias Chacour, "A Palestinian Christian Challenge to the West," in *Faith and Intifada*, 87.
- 84 See, e.g., Ateek, *Justice and Only Justice*, 113-14; cf. Gershon Nerel, "Rome in Jerusalem: The Pope, the Jews and the Gospel in Israel," *Mishkan* 32 (2000): 74-77.
- 85 See, e.g., Gershon Nerel, "Primitive Jewish Christians in the Modern Thought of Messianic Jews" in *Le judéo-christianisme dans tous ses états*, edited by S. C. Mimouni & F. S. Jones (Paris: Cerf, 2001), 399-425; idem, "Eusebius' *Ecclesiastical History* and the Modern Yeshua-Movement: Some Comparisons," *Mishkan* 39 (2003): 65-86; idem, *'Messianic Jews' in Eretz-Israel (1917-1967): Trends and Changes in Shaping Self Identity* (in Hebrew) (Ph.D. diss., Hebrew University of Jerusalem, 1996).
- 86 Cf. Menahem Benhayim, "Palestinian Liberation Theology," *The Hebrew Christian* 63 (1990): 87; R. Gibson, "The 'Palestinianization' of Jesus," *Chai* (Life), no. 216 (2002): 2; Uri Marcus, "Choosing the Chosen and Winnowing the Wheat," www.ldolphin.org/winnow.html
- 87 See, e.g., "Steps to Support the Mother Church," www.hcef.org/hcef/index.cfm/ID/118.cfm (removed; copy in Nerel archives).
- 88 Fr. L. Kobi, "Israel-Palestine Right to Return and the Bible," at www.al-bushra.org/latpatra/right.htm
- 89 See also R. Schafer Horton, "The Middle East Peace Process: Patriarch Michel Sabbah's View," www.americancatholic.org/Messenger/Feb2002/Feature2.asp
- 90 Cf. R. Kendall Soulen, *The God of Israel and Christian Theology* (Minneapolis: Fortress, 1996).
- 91 S.v. "Marcion," *Oxford Dictionary of the Christian Church*, ed. by F. L. Cross and E. A. Livingstone, 3rd ed. (Oxford: Oxford University Press, 1997), 870.
- 92 See, e.g., Jean-Marie Lustiger, *La promesse*, 128-29; M. R. Wilson, *Our Father Abraham: Jewish Roots of the Christian Faith*, (Grand Rapids, Mich: Eerdmans, 1991), 107-10.
- 93 See, e.g., N. Ateek, "An Arab-Israeli's Theological Reflections on the State of Israel After 40 Years," *Immanuel* 22-23 (1989): 102-19.
- 94 See also, e.g., J. Dan, "Jewish Sovereignty as a Theological Problem," *Azure* 16 (2004): 123-39, and in Hebrew in *Tebelet* 15 (2003): 71-88, www.azure.org.il/16-dan.htm
- 95 See, e.g., L. Holtzman and E. Schlossberg, "The Modern Religious Polemic between Muslims and Jews Reflected in the Book Haqaiq Quraniyya Hawla al-Qadiyya al-Filistiniyya" (in Hebrew), *Historia* 10 (2002): 133-34, 138-39, 154-58.
- 96 M. Raheb, *I Am a Palestinian Christian*, 10.
- 97 *Ibid.*, 60.
- 98 "Greek Orthodox Matters," *Caspari Center Media Review* (Jerusalem), no. 2 (Jan. 2003): 2.
- 99 Aviel Schneider, "Greek Orthodox Priest: 'Israel is the Great Satan,'" *Israel Today*, no. 50 (Mar. 2003): 9.
- 100 See, e.g., "Unholy Alliance," *Israel Today*, no. 48 (Jan. 2003): 23.
- 101 See, e.g., MEMRI Inquiry and Analysis Series, no. 93, 1 May 2002, www.memri.org/bin/opener.cgi?Page=archives&ID=IA9302
- 102 Francesco Rossi de Gasperis, SJ, "But Jesus Christ Has Not Abolished Israel: The Palestinian Churches and Judaism," *The Inter-Religious Dialogue in Jerusalem*, www.etrfi.org/Articles/Article2.htm (removed; copy in Nerel archives). Fr. Rossi de Gasperis teaches at the Pontifical Biblical Institute in Jerusalem.
- 103 *Ibid.*, quoted in *Bulletin of the Associated Christian Press* (Christian Information Center, Jerusalem), no. 414 (Nov.-Dec. 2000): 18-19.
- 104 Francesco Rossi de Gasperis, SJ., "Interreligious Dialogue in Jerusalem," trans. from the Italian by J. and G. Ben Daniel, *Mondo e missione* (P.I.M.E., Milan) 131 (Feb. 2002): 11-13; and (Mar. 2002): 11-14.
- 105 Alex Awad, "Muslims are our Neighbors," mennonitechurch.ca/news/jerusalemletter (removed; copy in Nerel archive).
- 106 Alex Awad, *Through the Eyes of the Victims: The Story of the Arab-Israeli Conflict*, Bethlehem Bible College, Oct. 2001, 70-71 (including CD-ROM).
- 107 See, e.g., Robert S. Wistrich, "Muslim Antisemitism: A Clear and Present Danger," at www.ajc.org/site/apps/nl/content3.asp?c=ijlTI2PHKoG&b=846637&ct=1102311 ; F. Rossi de Gasperis, SJ, "Interreligious Dialogue in Jerusalem," *Ecumenical Theological Fraternity in Israel* (2003): 4, www.etrfi.org/Articles/Article2.htm ; Sandro Magister, "Is Europe a Province of Islam? The Danger is Called Dhimmitude," www.orthodoxytoday.org/articlesprint2/MagisterEuropeP.htm
- 108 Rev. A. C. Martin, "Useful Work at Jaffa," *Jewish Missionary Intelligence* 11, no. 11 (Nov. 1921): 164-65.
- 109 See, e.g., Naim Ateek, "Spiritual Intifada of the Early Church," *Al-Fajr*, 29 May 1989, 4.
- 110 See, e.g., Amikam Nachmany, "The Intifada: 1987-1993. On Symbol, Ritual and Myth in National Struggle" (in Hebrew), *Alpayim* 24 (2002): 75-117.
- 111 Aviel Schneider, "Interview with Arab Christian Pastor Philip Saad," *Israel Today*, no. 23 (Nov. 2000): 19.
- 112 *Ibid.*
- 113 Interviews by Gershon Nerel, summer 2003; see, e.g., Samuel Aweida, "The Jewish Messiah—the Savior of the World," in *Proceedings of the Lausanne Consultation on Jewish Evangelism* (LCJE), Seventh International Conference, Helsinki, 8 Aug. 2003, ed. by Kai Kjaer-Hansen (Aarhus, Denmark, 2003), 124-26.
- 114 See, e.g., Cardinal Georges Cottier, OP, "Résistance et moralité des moyens," *Nova et Vetera* 77, no. 4 (2002): 5-14. Cottier was the former theologian of the Pontifical household. Cf. S. Avineri, "The Pope's Silence," *Bulletin of the Associated Christian Press* (Jerusalem), no. 418, (Jul.-Aug. 2001): 9-10.
- 115 Archbishop Williams was invited as the keynote speaker at the 5th International Sabeel Conference on "Challenging Christian Zionism: Politics, Theology and the Israel-Palestine Conflict," April 14-18, 2004; see at www.sabeel.org
- 116 Melanie Phillips, "Christians Who Hate the Jews," *Spectator*, 16 Feb. 2002, 3.
- 117 See, e.g., Taneli Kylätasku, "Rukoilen kirkossa Jeesuksen äidinkielellä," *Kotimaa* (Helsinki), 23 Aug. 2002, 26-27; I thank Silja Bar-David for her help with the translation of this Finnish article.
- 118 Munib A. Younan, "Message to ELCA College and University Leaders," www.holyland-lutherans.org/newsletters/keynote.htm
- 119 *Ibid.*
- 120 See, e.g., Stephen Sizer, "Pilgrimages and Politics: A Survey of British Holy Land Tour Operators," *Living Stones Magazine* 14 (Spring

- 1997): 14-17; cf. "Department of Alternative Tourism," *Newsletter of the International Center of Bethlehem*, no. 1 (Nov. 1995): 5.
- 121 Interviews by Gershon Nerel with tour operators at Yad-Hashmona, among them Mr. Shmuel Smadja, Director of *Sar-El*, a Jerusalem based Tourism Agency. For a Palestinian perspective on "Zionist Tourism," see S. Sizer, "The Promised Land: Palestine and Israel," in *They Came and They Saw*, ed. N. Ateek & M. Prior (London 1999); and Kafity Samir (former Anglican Bishop in Jerusalem), www.virginiawater.co.uk/christchurch/articles/theysawandbelieved.htm
- 122 Canon Andrew White, Coventry Cathedral, UK, interview by Gershon Nerel at Yad Hasmona, Israel, Summer 2002.
- 123 Divestment: "The act which strips one's investment from an entity," www.legal-explanations.com
- 124 "Alexa Smith, "Assembly Endorses Israel Divestment," www.pcusa.org/ga216/news/ga04121.htm
- 125 Alexa Smith, *ibid.*; and www.wfn.org/2004/07/msg00060.html
- 126 See "Statement from the Stated Clerk of the General Assembly of the Presbyterian Church (USA)" www.pcusa.org/oga/newsstories/israel.htm
- 127 Eric J. Greenberg, "Presbyterian Group OKs Divestment from Israel," www.dailyalert.org/archive/2004-07/2004-07-15.html
- 128 "U.S. Presbyterians Target Five Firms with Israel Links," *Haaretz*, 7 Aug. 2005, www.haaretz.com/hasen/objects/pages/PrintArticlesEn.jhtml?itemNo=609222
- 129 Amiram Barkat, "The Divestment Snowball," *Haaretz*, 14 Sept. 2005, www.haaretz.com/hasen/objects/pages/PrintArticleEn.jhtml?itemNo=624571
- 130 Sarah Price Brown, "Anglican Group Urges Israel Sanctions," *Boston Globe*, 24 June 2005; www.corkpsc.org/db.php?tid=69
- 131 "Church of England Urged to Follow ACC," *War on Want*, 8 July 2005, electronicintifada.net/v2/printer3999.shtml
- 132 "A Call for Morally Responsible Investment," at www.sabeel.org
- 133 General Synod of the United Church of Christ, www.ucc.org/synod/resolutions/gsrev25-15.pdf
- 134 www.disciples.org/dns/Releases2005/0548.htm
- 135 World Council of Churches Central Committee, "Minute on Economic Measures for Peace in Israel/Palestine," 23 Feb. 2005, Geneva, www.oikoumene.org/GEN_PUB_5_Second_report_o.779.0.html
- 136 "Intifada Comes to Duke," *Commentary* (Jan. 2005), student.cs.ucc.ie/cs1064/jabowen/IPSC/php/art.php?aid=12446
- 137 student.cs.ucc.ie/cs1064/jabowen/IPSC/php/art.php?aid=9471
- 138 Al-Awda Wisconsin, "Statewide Academic Union Calls for University of Wisconsin Israel Divestment," *Electronic Intifada*, 27 Apr. 2005, student.cs.ucc.ie/cs1064/jabowen/IPSC/php/art.php?aid=17733
- 139 Dexter Van Zile, "Blind Prophecy," www.judeo-christianalliance.org/materials/BlindProphecy.doc
- 140 See Naim Ateek, "Spiritual Intifada of Early Church" in *Al-Fajr*, 29 May 1989, 4.
- 141 Aviel Schneider, "How the Palestinians Manipulate the Media," *Israel Today*, no. 47 (Dec. 2002): 4-5.

7. UTVALGTE KILDER

- Anon. "The Bible and the Media." *Catholic Biblical Federation—Bulletin Dei Verbum* 39 (1996): 3-6.
- . *The Church and Internet*. Pontifical Council for Social Communications, Vatican Documents. Vatican City: Libreria Editrice Vaticana, 22 Feb. 2002.
- . "The Church and the Jewish People—Report on a Consultation." *Lutheran World* 11 (July 1964): 264-66.
- . "Greek Orthodox Matters." *Caspari Center Media Review* (Jerusalem), no. 2 (Jan. 2003): 2.
- . "Indoctrinating Palestinian Children for 'Martyrdom.'" *Israel Today*, no. 53 (June 2003): 9.
- . "N'oublions pas la Terre Sainte—Message aux catholiques de France." Open Letter. *La Terre Sainte* 68, no. 2 (2003): 100.
- . *Ordination épiscopale* de Monseigneur Jean-Baptiste Gourion, Evêque auxiliaire de Jérusalem, Notre Dame de l'Arche d'Alliance, Abu Ghosh, 9 Nov. 2003.
- . "'Our Lord the Messiah, the Palestinian': Arafat Claim." *Chai*, no. 196 (Spring 1996): 1-2.
- . "Palestine is a Myth." *Prayer for Israel* 34/5, (Sept.-Oct. 2002): 7.
- . *The Theology of the Churches and the Jewish People*. Statements by the World Council of Churches (WCC) and its Member Churches, With a Commentary by Allan Brockway, Paul van Buren, Rolf Rendtorff, and Simon Schoon. Geneva: WCC Publications, 1988.
- J. Aagaard. "The Church and the Jews in Eschatology." *Lutheran World* 11 (1964): 270-74.
- R. Abu El-Assal. *Caught in Between (The Extraordinary Story of an Arab Palestinian Christian Israeli)*. London: SPCK, 1999.
- . "Arab Christians," *Living Stones Magazine*, no. 15 (Spring 1998): 9.
- R. A. Abusahlia, "The Arab Christians Do Not Need Anyone's Protection." *Bulletin of the Associated Christian Press*, no. 414, Christian Information Center, Jerusalem (Nov.-Dec. 2000): 18-19.
- S. Almog. *The Jewish Point: Jews as Seen by Themselves and by Others* (in Hebrew). Tel Aviv: Sifriat Poalim, 2002.
- . "The Borrowed Identity: Neo-Pagan Reactions to the Jewish Roots of Christianity." In *Demonizing the Other: Antisemitism, Racism and Xenophobia*, ed. by R. S. Wistrich, 131-47. Amsterdam, 1999.
- Y. Ariel, *Philosemites or Antisemites? Evangelical Christian Attitudes toward Jews, Judaism and the State of Israel*. ACTA Series no. 20. Jerusalem: SICSA, 2002.
- . "Israel in the Messianic Thought of Contemporary Fundamentalist Christianity." In *The War of Gog and Magog: Messianism and Apocalypse in Judaism—Past and Present* (in Hebrew), ed. by D. Ariel-Yoel, M. Leibowitz, Y. Mazor, and M. Inbari, 230-53. Tel Aviv, 2001.
- . *Fundamentalist Christian Zionism: A Portrait of a Pro-Israeli Christian Organization* (in Hebrew). Jerusalem: Leonard Davis Institute, The Hebrew University of Jerusalem, 1993.
- M. S. Arnold, "Palestinians for Jesus?" *Jerusalem Post*, 3 Mar., 2000, B3-B4.
- N. S. Ateek, "Suicide Bombers: What is Theologically and Morally Wrong with Suicide Bombings?—A Palestinian Christian Perspective." *Corner Stone*, no. 25 (Summer 2002).
- . *Justice, and Only Justice: A Palestinian Theology of Liberation*. New York: Orbis, 1989.
- . M. Ellis, and R. Ruether, eds. *Faith and Intifada: Palestinian Christian Voices*. New York 1992.
- . "The Earth is the Lord's: Land, Theology, and the Bible." *Mishkan* 27 (1997): 75-80.
- . "An Arab-Israeli's Theological Reflections on the State of Israel After 40 Years." *Immanuel* 22-23 (1989): 102-19.

- . “Spiritual Intifada of Early Church.” *Al-Fajr* (The dawn; Jerusalem Palestinian weekly), 29 May 1989, 4.
- . “Islam Sees Mary as a Model for All Believers.” *Bulletin of the Associated Christian Press*, no. 428 (May-June 2003): 18-19.
- Moshe Aumann. *Conflict and Connection: The Jewish-Christian-Israel Triangle*. Jerusalem: Gefen Publishing, 2003.
- S. Avineri. “The Pope’s Silence.” *Bulletin of the Associated Christian Press* (Jerusalem), no. 418 (Jul.-Aug. 2001): 9-10.
- A. Awad. *Through the Eyes of the Victims*. (Bethlehem: Bethlehem Bible College, 2001.
- S. Aweida. “The Jewish Messiah—The Savior of the World.” In *Proceedings of the Lausanne Consultation on Jewish Evangelism* (LCJE), Seventh International Conference, Helsinki, 8 Aug. 2003, ed. by Kai Kjaer-Hansen. Århus, Denmark, 2003. 124-26.
- B. Beit-Hallahmi. “The Return of Martyrdom: Honor, Death and Immortality.” *Totalitarian Movements and Political Religions* 4 (2003): 11-34.
- M. Benhayim. “Palestinian Liberation Theology.” *The Hebrew Christian* 63 (1990): 85-88.
- . “Review on Israel and Yeshua.” *Mishkan*, no. 20 (1994): 78.
- . “Between Church and Synagogue.” *Tishrei*, no. 2-3 (1994): 57-70.
- L. Brayer. “The Separation of Jerusalem from the West Bank and Gaza.” *Living Stones Magazine* 13 (Summer 1996): 12-14.
- D. Christiansen. “A Campaign to Divide the Church in the Holy Land.” *America* (Catholic weekly) 188, no. 17, 19 May 2003.
- Church of Scotland Committee on Church and Nation. *Theology of Land and Covenant*. Report to the General Assembly, Edinburgh, Spring 2003; Hebrew version, Winter 2003.
- G. Cottier, OP. “Résistance et moralité des moyens.” *Nova et Vetera* 77, no. 4 (2002): 5-14.
- K. Crombie. *For the Love of Zion: Christian Witness and the Restoration of Israel*. London: Hodder and Stoughton, 1991.
- J. Dan. “Jewish Sovereignty as a Theological Problem.” *Azure* 16 (2004): 123-39. Published in Hebrew as “The State of Israel as a Theological Phenomenon.” *Tkhelet* 15 (2003): 71-88.
- J. Deutsch-Kornblatt. *Doubly Chosen: Jewish Identity, the Soviet Intelligentsia, and the Russian Orthodox Church*. Madison, Wisc., 2004.
- C. Duvernoy. *The Zionism of God*. Jerusalem, 1985.
- J. Ellul, *Propaganda: The Formation of Men’s Attitudes*. New York: A. A. Knopf, 1965.
- S. Epstein. *Cyclical Patterns in Antisemitism: The Dynamics of Anti-Jewish Violence in Western Countries since the 1950s*. ACTA Series, no. 2. Jerusalem: SICSA, 1993.
- T. Fastman. “Disillusionment.” (in Hebrew) *Kivun*, no. 28 (May-June 2002): 5.
- M. Freund. “YMCA Compares Israeli Actions to Crucifying Jesus.” *Jerusalem Post*, 16 Feb. 2003.
- E. Friedman. *Jewish Identity*. India: Agran, 1974.
- J. G. Gager. *Reinventing Paul*. Oxford: Oxford University Press, 2002.
- Jean-Miguel Garrigues. “Antijudaïsme et théologie d’Israël.” In *Radici Dell’antigiudaismo in Ambiente Cristiano*. Acts and Documents, no. 8. Vatican City: Libreria Editrice Vaticana, 2000.
- I. de Gaulmyn. “Les chrétiens de Terre sainte se divisent.” *La Croix*, 4 Nov. 2002, 6.
- R. Gibson. “The ‘Palesinianization’ of Jesus.” *Chai* (Life), no. 216 (2002): 2.
- P. Giniewski. *L’antijudaïsme chrétien: la mutation*. Paris, 2000.
- S. Hendler. “The Month of Ramadan.” (in Hebrew). *Maariv*, 21 Nov. 2003, Sof-Shavua section, 30.
- L. Holtzman & E. Schlossberg. “The Modern Religious Polemic between Muslims and Jews Reflected in the Book Haqaiq Quraniyya Hawla al-Qadiyya al-Filistiniyya” (in Hebrew). *Historia* 10 (2002): 133-34; 138-39; 154-58.
- C. Infernary. “‘Never Land’: The Vision of an Arab Christian” (in Hebrew). *BaZman*, no. 2 (May 2003): 1.

- Y. Katanacho. *A Palestinian Christian Perspective on the 'Land': Jesus Christ is the Owner of the 'Land.'* Deerfield, Ill., 2003.
- D. S. Katz. "Nuclear Doomsday: The Fundamentalist Utopia." *Babylon* 18 (1998): 26–50.
- J. Katz. "'A State Within a State': The History of an Antisemitic Slogan." *Proceedings of the Israel Academy of Sciences and Humanities* (IASH) 4 (1971): 29–58.
- R. Khoury. *Palestinian Women and the Intifada*. Bethlehem, 1995.
- M. S. Kinzer. *Post-Missionary Messianic Judaism: Redefining Christian Engagement with the Jewish People*. Grand Rapids, Mich.: Brazos, 2005.
- J. Jocz. *A Theology of Election*. London, 1958.
- M. Johnson and N. Goodenough, eds. *Christians and Israel: Essays on Biblical Zionism and on Islamic Fundamentalism*. Jerusalem: International Christian Embassy, 1996.
- D. Juster. *Israel, the Church and the Last Days*. Shippensburg: Destiny Image, 1991.
- L. D. Laird. "Meeting Jesus Again in the First Place: Palestinian Christians and the Bible." *Interpretation* 55, no. 4 (2001): 400–12.
- P. Liberman. *The Fig Tree Blossoms*. Indianola, Iowa, 1977.
- L. Loden, P. Walker, and M. Wood, eds. *The Bible and the Land: An Encounter*. Jerusalem: Musalaha, 2000.
- M. Lowe. "Israel and Palestinian Liberation Theology." In *End of an Exile: Israel, the Jews, and the Gentile World*, ed. by James W. Parkes, Eugene B. Korn and Roberta Kelechofsky. 3rd ed. Marblehead, Mass.: Micah Publication, 2005, 265–86.
- J.-M. Lustiger. *La promesse*. Paris 2002.
- Y. Malachy. "The Christian Churches and the Six-Day-War" (in Hebrew). *Molad*, ed. by E. Broido. New Series, vol. 1 (24), no. 5–6 (215–216) (Apr.-May 1968): 571–83.
- . *American Fundamentalism and Israel*. Jerusalem: Hebrew University, Institute of Contemporary Jewry, 1978.
- D. Mendels. *The Media Revolution of Early Christianity* (An Essay on Eusebius's Ecclesiastical History). Grand Rapids, Mich.: Eerdmans; Cambridge, U.K., 1999.
- . "The Rise of the Eastern Church: Media Revolution" (in Hebrew). *Zemanim* 77 (Winter 2001–2002): 12–19.
- P. C. Merkley. *Christian Attitudes towards the State of Israel*. Montreal: McGill-Queen's University Press, 2001.
- . "Has the Divestment Campaign Peaked?" *Jerusalem Post* Christian Edition, 14 Oct. 2005, 10.
- Y. S. Minerbi. "The International Crisis around the Nativity Church" (in Hebrew). *Kivunim Hadasim*, ed. by Eli Eyal 7 (2002): 74–83.
- . "No Change in Catholic Doctrine as Regards Israel" (in Hebrew). *Kivunim Hadasim* 4 (2001): 74–81.
- R. Morey. *The Islamic Invasion: Confronting the World's Fastest Growing Religion*. Eugene, Ore.: Harvest House, 1992.
- V. Mordecai. *Is Fanatic Islam a Global Threat?*. Taylor, S.C., 1998.
- . "The Islamic Threat Looms as America Sleeps." *Israel Today*, no. 59 (Dec. 2003): 22.
- . "Islamic Intimidation in Europe." *Israel Today*, no. 58 (Nov. 2003): 22.
- J. Morken. "Arabar trur på løfter til jødane." *Vårt Land* 17 Oct. 2003, 10.
- S. J. Munayer, ed. *In the Footsteps of our Father Abraham*. Jerusalem: Musalaha, 1993.
- A. Nachmany. "The Intifada: 1987–1993. On Symbol, Ritual and Myth in National Struggle" (in Hebrew). *Alpayim* 24 (2002): 75–117.
- G. Nerel. "Messianic Jews and the Modern Zionist Movement." In *Israel and Yeshua*, ed. by Torleif Elgvin. Jerusalem: Caspari Center, 1993, 75–84.
- . "Attitudes of Messianic Jews (Hebrew Christians) towards Zionism, 1866–1948" (in Hebrew). In *Proceedings of the Eleventh World Congress of Jewish Studies*, Division B, vol. 2. Jerusalem 1994, 115–22.

- . “Messianic Jews’ in Eretz-Israel (1917-1967): Trends and Changes in Shaping Self Identity” (in Hebrew). Ph.D. Diss., Hebrew University of Jerusalem, 1996.
- . “Rome in Jerusalem: The Pope, the Jews and the Gospel in Israel.” *Mishkan* 32 (2000): 67-81.
- . “Hebrew Christian Associations in Ottoman Jerusalem: Jewish Yeshua-Believers Facing Church and Synagogue.” *Revue des études juives* 161 (2002): 455.
- . “The Episcopal Ordination and the Death of a Jewish Catholic Bishop: Jean-Baptiste Gurion and the Jewish Christian Congregations in Eretz Israel” (in Hebrew). *Ariel* 173 (2005): 77-80.
- . “Spiritual Intifada of Palestinian Christians and Messianic Jews.” In *Israel: His People, His Land, His Story*, ed. by Fred Wright. Eastbourne 2005, 205-19.
- G. Nordbruch. *The Socio-Historical Background of Holocaust Denial in Arab Countries*. ACTA series, no. 17. Jerusalem SICSA, 2001.
- S. D. O’Leary. “Cyberspace as Sacred Space: Communicating Religion on Computer Networks.” *Journal of the American Academy of Religion* 59, no. 4 (1996): 781-808.
- N. Parry. “Messianic Jews’ or ‘Hebrew Christians’: The Changing Community in the Holy Land.” *Living Stones Magazine*, no. 11 (Autumn 1994): 12-13.
- J. Parshall. “A Terrorist by any Other Name.” *Israel My Glory* (Sept.-Oct. 2002): 17.
- M. Phillips. “Christians who Hate the Jews.” *The Spectator*, 16 Feb. 2002, 3.
- J. Prasz. “Stephen Sizer and the Sons of Menelaus.” *Moriei* 24 (Summer/Autumn 2003): 1-5.
- D. Prince. *The Destiny of Israel and the Church*. Reading: Word, 1992.
- R. Pritz. “Replacing the Jews in Early Christian Theology.” *Mishkan* 21 (1994): 21-27.
- M. Raheb. *I am a Palestinian Christian*. Minneapolis: Fortress, 1995.
- . “Biblical Interpretation in the Israeli-Palestinian Context.” In *Israel and Yeshua*, ed. by Torleif Elgvin. Jerusalem: Caspari, 1993, 109-17.
- . “The Prophet Micah and Jerusalem.” *Corner Stone*, no. 9 (Autumn 1997): 13-14.
- W. Riggans. “Arguments Against Jewish Believers.” In *Jewish Identity and Faith in Jesus*, ed. by Kai Kjaer-Hansen. Jerusalem: Caspari Center, 1996, 16-17.
- D. Rokéah. “Early Christian-Jewish Polemics on Divine Election” (in Hebrew). In *Chosen People, Elect Nation and Universal Mission*, ed. by S. Almog and M. Heyd. Jerusalem: Zalman Shazar Center for Jewish History, 1991, 71-98.
- M. Sabbah (Yves Teyssier d’Orfeuille). *Paix sur Jérusalem—propos d’un évêque palestinien*. Desclée de Brouwer 2002.
- Ts. Sadan. “Will the Two Walk Together? The Israeli-Palestinian Conflict in Messiah’s Community” (in Hebrew). *Kivun*, no. 17 (Jan.-Feb. 2000): 8-9.
- . “Messianische Perspektive.” *Israel Heute*, no. 283 (Mar. 2002): 22.
- Kh. Samir. “La tradition arabe chrétienne et la Chrétienté de Terre Sainte.” *Studia Oecumenica Hierosolymitana* 1 (1981): 343-432.
- A. Schneider. “Christian ‘Martyr’ for Islam.” *Israel Today* (June 2006): 10.
- . “Palestinian Replacement Theology.” *Israel Today*, no. 51 (Apr. 2003): 22.
- . “Greek Orthodox Priest: ‘Israel is the Great Satan.’” *Israel Today*, no. 50 (Mar. 2003): 9.
- . “Unholy Alliance.” *Israel Today*, no. 48 (Jan. 2003): 23.
- . “How the Palestinians Manipulate the Media.” *Israel Today*, no. 47 (Dec. 2002): 4-5.
- . “Allah gegen Gott (JHWH).” *Israel Heute*, no. 285 (May 2002): 7.
- . “Wie Moslems die Bibel auslegen.” *Israel Heute*, no. 286 (June 2002): 28.
- . “Interview with Arab Christian Pastor Philip Saad.” *Israel Today*, no. 23 (Nov. 2000): 19.
- . “Operation 1,000 Märtyrer.” *Nachrichten aus Israel (Israel Heute)*, no. 275 (July 2001): 11.
- L. Schneider. “Return to Babylon.” *Israel Today*, no. 56 (Sept. 2003): 18.
- P. Sidur, “Trapped in the Network” (in Hebrew). *Kol Hazman*, 26 Apr. 2002, 74-76.
- I. Sim’an. “Issues Facing the Arab Christian Today.” In *Let Jews and Arabs Hear His Voice*, ed. by Ole Chr. M. Kvarme. Jerusalem: United Christian Council in Israel (UCCI), 1981, 24-28.

- M. Simon. *Verus Israel: A Study of the Relations between Christians and Jews in the Roman Empire (AD 135-425)*. London: Littman Library, 1996.
- S. Sizer. "Pilgrimages and Politics: A Survey of British Holy Land Tour Operators." *Living Stones Magazine* 14 (Spring 1997): 14-17.
- . "A Word After a Word After a Word is Power." *Living Stones Magazine* (Autumn 1994): 5-6.
- Jean Stern, m.s. "Henri de Lubac et le problème du 'verus Israel.'" *Association Internationale Cardinal Henri de Lubac*, 6 (2003-2004): 37-52.
- R. K. Soulen. *The God of Israel and Christian Theology*. Minneapolis: Fortress, 1996.
- W. Stearns. *Biblical Zionism*. Hilversum, 1994.
- N. Tec. *In the Lion's Den: The Life of Oswald Rufeyen*. Oxford, 1990.
- M. Thordson. *Christians 2000 A.D.: Men and Women in the Land of Christ: A Living Church History*. Ingaro, Sweden and Jerusalem 1996.
- J. W. van der Hoeven. "Christian Zionism in Action." In *Christians and Israel: Essays on Biblical Zionism and on Islamic Fundamentalism*, ed. by M. Johnson and N. Goodenough, Jerusalem: International Christian Embassy, 1996, 51-53.
- H. Vogt. "Focus on Anti-Semitism." *Hope News* 2 (2003): 5-6.
- Don E. Wagner. *Dying in the Land of Promise: Palestine and Palestinian Christianity from Pentecost to 2000*. London, 2003.
- C. H. Wagner, Jr. "The Palestinisation of Jesus." *The Messianic Jew (and Hebrew Christian)* 65 (1992): 36-39.
- F. Watson. *Text and Truth: Redefining Biblical Theology*. Edinburgh 1997.
- M. R. Wilson. *Our Father Abraham: Jewish Roots of the Christian Faith*. Grand Rapids, Mich., Eerdmans, 1991.
- H. Wayne House, ed. *Israel, the Land and the People: An Evangelical Affirmation of God's Promises*. Grand Rapids, Mich.: Kregel Publications, 1998.
- R. J. Z. Werblowsky. "Mid-East churches anti-Israel." *Jerusalem Post*, 3 Aug. 1969.
- R. S. Wistrich. *Muslim Anti-Semitism: A Clear and Present Danger*. New York: American Jewish Committee, 2002.
- . *Demonizing the Other: Antisemitism, Racism and Xenophobia*. Amsterdam 1999.
- . *Anti-Zionism as an Expression of Antisemitism in Recent Times* (in Hebrew). Jerusalem, 1985.
- . "Islamic Judeophobia: An Existential Threat (I)" (in Hebrew). *Nativ* 15, nos. 4-5 (87-88) (Sept. 2002): 49-53.
- M. Younan. *Witnessing for Peace: In Jerusalem and the World*, ed. by Fred Strickert. Minneapolis: Fortress, 2003.

On the Internet

Some websites have been removed; copies available at Gershon Nerel Archives

Al-bushra:

Stephen Sizer. "Christian Zionism." www.al-bushra.org/Promisedland/zionism.htm

Munib Younan. "Christian Zionism is a heresy." www.al-bushra.org/hedchrch/munib4.html
and at www.holyland-lutherans.org

Labib Kobti. "Israel-Palestine Right to Return and the Bible." www.al-bushra.org/latpatra/right.htm

Come and See:

Yohanna Katanacho. "A Palestinian Christian Perspective on the 'Land': Jesus Christ is the Owner of the 'Land.'" www.comeandsee.co.il/print.php?sid=513

Divestment Campaign:

www.corkpsc.org/db.php?tid=69

“A Call for Morally Responsible Investment.” www.sabeel.org

Latin Patriarchate of Jerusalem:

“Arabness is the Space of My Faith.” www.lpi.org/Nonviolence/Raed/eng-article/Opinion/Christians.html

The Holy Land Christian Ecumenical Foundation: www.hcef.org/hcef

Bishara Awad. “Christian Zionism.” www.hcef.org/events/3conference/AwadSpeech.htm

“Photo Tours.” www.hcef.org/hcef

Kathleen Murphy. “Growing Legacy of American Christian Zionism.” hcef.org/hcef/index.cfm/id/164.cfm

Sabeel www.sabeel.org

N. Ateek. “The Zionist Ideology of Domination Versus the Reign of God.” www.sabeel.org/conf2001/ateek.htm

———. “An Easter Message from Sabeel.”

www.sabeel.org/reports/easter01.htm

“Challenging Christian Zionism: Politics, Theology and the Israel-Palestine Conflict.” 5th International Sabeel Conference, 14-18 Apr. 2004.

www.sabeel.org

Stephen Sizer:

www.sizers.org

www.virginiawater.co.uk/christchurch/articles/articles.html

www.virginiawater.co.uk/christchurch/articles/debate.html

www.cmj.org.uk/sizer.htm

Riah Abu El-Assal. “A Christmas Message from Bethlehem.” 19 Dec. 2000. www.archbishops.org/peace.htm (Removed from website; copy in Nerel Archive)

Eric Adler and Jack Langer. “Intifada Comes to Duke.” *Commentary* (Jan. 2005).

student.cs.ucc.ie/cs1064/jabowen/IPSC/php/art.php?aid=12446

Alain René Arbez. “Un évêque pour la communauté catholique hébraïque d’Israël.”

www.upjf.org/documents/showthread.php?threadid=4972

Alex Awad. “Muslims are our Neighbors.” mennonitechurch.ca/news/jerusalemletter

Amiram Barkat. “The Divestment Snowball.” *Haaretz*, 14 Sept. 2005.

www.haaretz.com/hasen/objects/pages/PrintArticleEn.jhtml?itemNo=624571

Bat Ye’or. “Culture of Hate.”

www.nationalreview.com/comment/comment-yeor080202.asp

———. “Anti-Christian Anti-Zionism.” mypage.bluewin.ch/ameland/LectureE7.html

Ann E. Hafften. "Challenge the Implications of 'Christian Zionism.'" www.elca.org/jle/articles/contemporary_issues/article.hafften_ann_e.html

John Hubers. "Christian Zionism and the Myth of America." www.al-awda.org/christianzionismandthemythofamerica/

Mitri Raheb. www.jerusalemite.org/crimes/crimes_against_christianity/37.htm

Danielle Haas. "Palestinian Christians Lay Claim to Jesus." www.metimes.com/issue99-52/reg/palestinian_christians_lay.htm

"Fatah Prayer for Christian Palestinian Conquest of Jerusalem." *Palestinian Media Watch* (PMW) www.unitedjerusalem.com/the_wye_river_memorandum_oct_1/Palestinian_Media_Watch/palestinian_media_watch.asp

Gerald A. Honigman. "Arafat's Jesus." www.jewishxpress.com/issue28/ArafatJep.html

"The Church, Israel and the Jewish People." *Israel Trust of the Anglican Church* (ITAC) www.itac-israel.org/teachings.htm

Francesco Rossi de Gasperis, SJ. "But Jesus Christ has not Abolished Israel: The Palestinian Churches and Judaism." *The Inter-Religious Dialogue in Jerusalem*. www.etrfi.org/Articles/Article2.htm

M. E. Jensen. "The Lutheran Church Offers a Martyr." www.elca.org/dgm/story/jerusalem7.html

MEMRI (Middle East Media Research Institute). "Arab Christian Clergymen Against Western Christians, Jews and Israel." *Inquiry and Analysis Series*, no. 93, 1 May 2002. www.memri.org/bin/opener.cgi?Page=archives&ID=IA9302

Kafity Samir, Emeritus Anglican Bishop in Jerusalem, varia; search at www.google.com

Yohanna Katanacho. "A Palestinian Christian Perspective on the 'Land': Jesus Christ is the Owner of the 'Land.'" www.each-cma.org/Resourses/Articles_Info.htm
(Removed; copy in Nerel Archive).

Lance D. Laird. "Martyrs, Heroes, and Saints: Shared Symbols of Muslims and Christians in Contemporary Palestinian Society." [Th.D. Diss.] www.findarticles.com/cf_dls/m2399/4_91/53475979/p1/article.jhtml

Sandro Magister. "Is Europe a Province of Islam? The Danger is Called Dhimmitude." www.orthodoxytoday.org/articlesprint2/MagisterEuropeP.htm

———. "Arab Patriarch Sabbah has an Auxiliary—But He Speaks Hebrew." 3 Sept. 2003. 213.92.16.98?ESW_articolo/0,2393,41875,00.html
and at www.chiesa.espressonline.it

Uri Marcus. "Choosing the Chosen and Winnowing the Wheat." www.ldolphin.org/winnow.html

“Minute on Economic Measures for Peace in Israel/Palestine.” 23 Feb. 2005, Geneva, World Council of Churches Central Committee.
www.oikoumene.org/GEN_PUB_5_Second_report_o.779.0.html

D. Sibony. “Le conflit Israélo-Palestinien est un conflit ‘Bible–Coran.’”
www.crif-grenoble.org/Le%20comite%20de%20Grenoble/ccj13mai/conference.htm
 and at www.upjf.org/documents/showthread.php?threadid=4972

F. Ford Plude. “Interactive Technologies: The Potential for Solidarity in Local and Global Networks.”
www.religion-online.org/cgi-bin/researchd.dll/showarticle?item_id=97

Stephen Sizer. “The Promised Land: Palestine and Israel.” In *They Came and They Saw*, ed. by N. Ateek and M. Prior. London 1999.
www.virginiawater.co.uk/christchurch/articles/theysawandbelieved.htm

Alexa Smith. “Assembly Endorses Israel Divestment.”
www.pcusa.org/ga216/news/ga04121.htm

Pat Robertson. “Why Do Evangelical Christians Support Israel?.” 4th Herzliya Conference on the Balance of Israel’s National Security, 17 Dec. 2003
www.crosswalk.com/news1236726.html?view=print and www.comeandsee.co.il

Ekkhard W. Stegemann. “The Dual Attitude of Christianity towards Zionism and the State of Israel” (in Hebrew).
www.jafi.org.il/education/ivrit/achert/kivun4.html

“Steps to Support the Mother Church.” www.hcef.org/hcef/index.cfm/ID/118.cfm

Dexter Van Zile. “Blind Prophecy.”
www.judeo-christianalliance.org/materials/BlindProphecy.doc

———. “A Primer on Sabeel Ecumenical Liberation Theology Center.”
www.think-israel.org/vanzile.sabeel.html

Robert S. Wistrich. “Anti-Zionism as an Expression of Antisemitism in Recent Years.” sicsa.huji.ac.il/Antizionism.htm

———. “Muslim Antisemitism: A Clear and Present Danger.” www.ajc.org/

Al-Awda Wisconsin. “Statewide Academic Union Calls for University of Wisconsin Israel Divestment.” 27 Apr. 2005. *Electronic Intifada*.
student.cs.ucc.ie/cs1064/jabowen/IPSC/php/art.php?aid=17733

Munib A. Younan. “Message to ELCA College and University Leaders.”
www.holyland-lutherans.org/newsletters/keynote.htm

———. “Global Mission Stories.” www.elca.org/dgm/story/jerusalem32.html